

Manuál k vyrovňovacímu nástroji *verze 2*

verze II.0.11PP

duben 2017

Státní fond životního prostředí ČR

Kaplanova 1931
148 00 Praha 11

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

MANUÁL K VYROVNÁVACÍMU NÁSTROJI VERZE 2

Tento dokument byl připraven pro Operační program Životní prostředí v programovém období 2007 - 2013 jako prostředek k zajištění některých požadavků Evropské komise vztahujících se k provozování vodohospodářské infrastruktury. Předchozí verze tohoto dokumentu II.0.7, II.0.8 a II.0.9 zpracovala společnost MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. Poskytovatel dokumentu II.0.10, II.0.11 a této verze dokumentu II.0.11PP, Státní fond životního prostředí ČR, nenese odpovědnost za důsledky užití tohoto dokumentu pro jiné účely, než pro které je určen a neodpovídá za škody a případné ztráty způsobené užitím tohoto dokumentu.

Státní fond Životního prostředí ČR, 2017

OBSAH

1	TEORETICKÝ ÚVOD	3
1.1	Smysl a statut Vyrovnávacího nástroje	3
1.1.1	Úvodní slovo	3
1.1.2	Prvky Nástroje II a jeho statut	6
1.1.3	Filosofie „vyrovnání“	6
1.2	Indexace.....	8
1.3	Význam „Odhadu“ a „Skutečnosti“	8
1.4	Přístup k vyrovnání různých prvků požadovaného příjmu.....	9
1.4.1	Provozní náklady	9
1.4.2	Investiční náklady (provozní a infrastrukturní majetek)	11
1.4.3	Nájemné.....	12
1.4.4	Daň z příjmů právnických osob.....	12
1.4.5	Ostatní prvky Regulatorní hodnoty kapitálu.....	12
1.5	Přístup k vyrovnání ostatních proměnných	12
1.5.1	Objem.....	12
1.5.2	Úspěšnost výběru pohledávek.....	13
1.6	Dvousložková cena	13
1.7	Role vyrovnávací platby při udržení cenové solidarity	13
1.8	Vyrovnání a kalkulace	13
1.9	Periodického přezkoumání.....	14
1.9.1	Úvod.....	14
1.9.2	Celkový postup k provedení Periodického přezkoumání.....	14
1.9.3	Podrobnější popis kroků k provedení PP.....	15
2	UŽIVATELSKÁ ČÁST	20
2.1	Struktura Nástroj II	20
2.2	Barevná konvence v Nástroji II	22
2.3	Průvodce jednotlivými listy	23
2.3.1	Vstupy ex ante	23
2.3.2	Vstupy ex post	28
2.3.3	PP 31	
2.3.4	Investiční náklady	31
2.3.5	PV/OV ex ante	33
2.3.6	PV/OV doplněk	39
2.3.7	PV/OV ex post	42
2.3.8	PV/OV výpočty	46
2.3.9	PV/OV Cena.....	46
2.3.10	Kalkulace.....	46
3	SEZNAM TABULEK.....	48
	PŘÍLOHA: SMLUVNÍ TEXT PLATEBNÍHO MECHANISMU.....	49

1 TEORETICKÝ ÚVOD

1.1 Smysl a statut Vyrovnávacího nástroje

1.1.1 Úvodní slovo

Tento „Manuál k vyrovnávacímu nástroji – verze 2“ (dále jen „**Manuál**“) je příručkou pro „Vyrovnávací nástroj pro tvorbu cen pro vodné a stočné – verze 2“ (dále jen „**Nástroj II**“), verzi II.0.11PP, která reaguje na zkušenosti s využitím předchozích verzí a na legislativní vývoj od zveřejnění verze II.0.9, II.0.10, resp. II.0.11. Původní „Vyrovnávací nástroj pro tvorbu cen pro vodné a stočné“ (dále jen „**Nástroj I**“) byl vytvořen na základě požadavku Ministerstva životního prostředí ČR (dále jen „**MŽP**“) s ohledem na specifikované podmínky uvedené v dokumentu „Podmínky přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2007 – 2013“ (dále jen „**Podmínky přijatelnosti**“) týkající se problematiky výpočtu ceny pro vodné a stočné.

Příloha 7 Operačního programu Životní prostředí (dále jen „**OPŽP**“) vyžaduje, aby u všech stávajících provozních smluv oddílného typu:

„tarif [byl] stanovován tak, aby byla podporována kvalita služeb poskytovaných spotřebitelům a současně došlo k zajištění dlouhodobé udržitelnosti infrastruktury; přitom se zohlední smluvní závazky a přiměřený ekonomický zisk provozovatele (s ohledem na část A.1.1.b Návrhu [Podmínek přijatelnosti])“;

přičemž část A.1.1.b Podmínek přijatelnosti stanovuje pravidla pro výpočet ceny pro vodné a stočné a vyžaduje, aby:

„podkladem pro výše uvedený výpočet ceny pro vodné a stočné uvedený v provozní smlouvě [byl] finanční model (obdobný k modelu, který je vyžadován jako součást koncesních projektů)“.

Tímto požadovaným modelem byl právě původní Model pro vlastníky a provozovatele vodohospodářské infrastruktury (dále jen „**Model I**“) a jeho uživatelsky zjednodušená verze, známá jako „**Model II**“ (pojem „**Model**“ znamená jak Model I tak i Model II). Použití Modelu II (případně Modelu I) se předpokládá u oddílného modelu provozování,¹ kde vlastníci vodohospodářské infrastruktury (dále jen „**Vlastníci**“ případně „**Vlastník**“) předpokládají čerpání dotací z OPŽP v letech 2007 - 2013.

Výše uvedená podmínka v části A.1.1.b Podmínek přijatelnosti ovšem není jedinou, která má být splněna při čerpání dotace. Dalšími je zejména použití následujících principů:

„metody cenového stropu (pevná cena) ... [výše zisku] bude zafixována na průběžné maximální hodnoty zaručující návratnost vloženého kapitálu ... rozdíl mezi reálně dosaženým kalkulačním ziskem a průběžně definovaným kalkulačním ziskem [bude] dělen“ atd.

Tyto podmínky jsou rozpracované v dokumentu „Metodika pro žadatele rozvádějící podmínky přílohy č. 7 OPŽP“ (dále jen „**Metodika**“), který definuje sadu povinných „**Zásad cenotvorby OPŽP**“, viz níže.

Splnění těchto dalších podmínek ztělesňuje jiný nástroj na platformě MS Excel, a to právě „Vyrovnávací nástroj pro tvorbu cen pro vodné a stočné“ (dále jen „**Nástroj**“, který znamená jak

¹ „Oddílný model“ ve vodním hospodářství označuje provozní smlouvy uzavírané mezi vlastníky veřejného vodohospodářského majetku a provozovateli (dále jen „**Provozovatelé**“ případně „**Provozovatel**“), kde Provozovatel je z části vlastněn soukromou osobou nebo více osobami. Tyto provozní společnosti mají pracovní síly, vlastní stroje a nářadí, budovy a pozemky, koncese, oprávnění a znalosti nutné k zabezpečení provozování vodohospodářské infrastruktury dle platné legislativy.

Nástroj I tak i Nástroj II). Jeho použití (zpracování do smlouvy) není, na rozdíl od použití Modelu, povinné. Důležité je však ve smlouvě zakotvit výše zmíněné principy, na kterých je Nástroj založen.

Zásady cenotvorby pro OPŽP v oboru vodovodů a kanalizací

Citace z dokumentu „Metodika pro žadatele rozvádějící podmínky Přílohy č. 7 OPŽP“

Níže uvedené „zásady“ je nutné konkrétně, jednoznačně a prokazatelně zajistit v rámci provozní smlouvy:

Strop na příjem provozovatele. Příjem provozovatele uplatňovaný do kalkulace cen pro Vodné, respektive pro Stočné v souladu s cenovými předpisy (tj. úplné vlastní náklady bez nájemného odvedeného vlastníkovi plus přiměřený zisk²) nesmí překročit pevně stanovenou výši nákladových položek („strop“). Jednotlivé nákladové položky tohoto stropu nesmí být vyšší než výše současných nákladových položek.

Po takovémto nastavení je však strop uplatněn ve vztahu k agregované výši všech nákladových položek. Jednotlivé nákladové položky jsou pro budoucí roky indexované vhodnými zveřejňovanými cenovými indexy vyjma případů uvedených níže. Systém indexů a jejich použití musí být stanoven smluvně. Index spotřebitelských cen je preferovaný základní index; nelze používat index nominálních mezd ani indexy cen pro Vodné a Stočné³. Je možné dělit náklady na „fixní“ a „variabilní“⁴ a indexovat variabilní náklady jak zvolenými cenovými indexy, tak i předpokládaným objemem (dodaným nebo odváděným).

U nové infrastruktury je možné použít přístup „vyrovnání dle skutečností“ popsany v kapitole 3 Manuálu k vyrovnávacímu nástroji pro tvorbu cen pro vodné a stočné. Alternativně, náklady nové infrastruktury mohou být nejdříve zohledněny v kalkulaci na základě odborného a kvalifikovaného posudku (např. s využitím realizační dokumentace stavby). Dílčí „strop“ pro danou infrastrukturu (který představuje základ pro další indexaci, viz výše) je pak určen výší skutečných provozních nákladů *ex post* (po prvním roce plného provozování). Je vhodné smluvně zajistit expertní přezkoumání oprávněnosti nákladů; alternativně je možné využít dohazovacích procedur obsažených v provozní smlouvě. Jiné promítání skutečné výše nákladů do ceny je přípustné pouze na základě odůvodnění, proč by provozovatel neměl nést riziko související s danou nákladovou položkou (např. cena za odebranou povrchovou vodu a poplatek za odebranou podzemní vodu).

² Tj. tento strop příjmu provozovatele zahrnuje veškerý příjem provozovatele kromě nájemného, tj. zahrnuje i zisk provozovatele. Tento přístup zajišťuje správnou motivaci k zlepšení efektivity provozování.

³ Tento přístup je v souladu s přístupem uvedeným v Manuálu k vyrovnávacímu nástroji pro tvorbu cen pro vodné a stočné.

⁴ „Variabilními náklady“ jsou ty, které bezprostředně souvisí s objemem vody dodané nebo odváděné (typický příklad je elektrická energie používána k čerpání). Ostatní náklady jsou považované za „fixní“.

Periodické přezkoumání. Pokud má provozní smlouva více než 10 let do dne jejího předpokládaného ukončení, je třeba zahrnout do cenotvorby periodické přezkoumání ceny s dobou Cenové fixace alespoň pět let (tj. systém pevné výše nákladů a jejich indexování je smluvně závazný po období pěti let). Pokud provozovatel dokázal v rámci prvního období Cenové fixace trvale zvýšit efektivitu a snížit provozní náklady, jsou dosažené úspory v rámci dalšího období Cenové fixace přeneseny v podobě snížení ceny (nižší strop na příjem provozovatele) pro konečné odběratele.

Pokud naopak některé nákladové položky rostly prokazatelně rychleji než daná indexace, periodické přezkoumání dává příležitost provozovateli argumentovat, proč nemohl ovlivnit tento vývoj a případně obhájit zvýšení dané nákladové položky v nadcházejícím období Cenové fixace. Tím dochází k zmírnění rizika souvisejícího s dlouhodobou fixací cen na straně provozovatele.

Dělení úspor v průběhu období Cenové fixace. Pokud jsou skutečné náklady provozovatele za ukončený rok vyšší než kalkulované („předpokládané“, „plánované“), provozovatel je nemůže uplatnit do ceny v příštím roce („nejsou kompenzovány“, jedná se o ztrátu provozovatele). Pokud jsou náklady provozovatele za ukončený rok nižší než kalkulované („předpokládané“, „plánované“), úspora musí být rozdělena mezi provozovatele a odběratele (část úspory se přenáší jako snížení nákladů na další období, tj. úspora z roku t se vrací v podobě snížení relevantní cenové položky např. za rok $t+2$). Úspora se dělí formou „progresivního“ dělení z důvodu zamezení možnosti vzniku „excesivních“ úspor: např. z prvních 5 % úspory (měřeno k úplným vlastním nákladům bez nájemného) si nechá provozovatel 80 %; z dalších 5 % úspory si nechá provozovatel 50%; a z případné úspory nad 10 % si nechá provozovatel pouze 20 %⁵. „Úspora“ je výsledným součtem všech rozdílů jednotlivých nákladových indexovaných položek (tj. dochází ke vzájemnému zápočtu dílčích úspor a dílčích překročení).

Výše zisku. Výše zisku *ex ante* musí být určena s využitím povinného Finančního modelu („Finančního modelu pro vlastníky a provozovatele vodohospodářské infrastruktury“). Výše zisku *ex post* může být nižší nebo vyšší než výše zisku *ex ante*, a to v závislosti na výkonu provozovatele.

Výše nájemného. Nájemné musí být smluvně zakotveno v takové výši, která naplňuje požadavky OPŽP (viz kapitola 4.2.1 *Metodiky pro žadatele*) s tím, že vlastník nemá možnost snížit nájemné pod tuto výši (kromě situace, kde nájemné může být sníženo o vyrovnávací platbu za účelem dosažení cenové solidarity⁶ nebo ve výjimečných individuálních situacích a po konzultaci se SFŽP z důvodu udržování souladu s Finanční analýzou, viz kapitola 4.2.3 *Metodiky pro žadatele*). Vlastník může kdykoliv nájemné navýšit.

Vznik Modelu II a Nástroje II byl iniciován MŽP na základě zkušeností s předchozími verzemi těchto nástrojů a současně na základě obdržení připomínek ze strany „Evropské komise“ (dále jen „EK“).

Nové verze vycházejí ze stejných principů a provádí totožné výpočty (s výjimkou některých drobných úprav)⁷ jako verze předešlé. Věcně nezměněná výpočetní část obou verzí Modelu a Nástroje umožňuje používání obou verzí. Avšak Státní fond životního prostředí má zájem do budoucna směřovat maximální část uživatelů k použití zjednodušených verzí, a proto umožňuje

⁵ Jiné postupy budou posouzeny z hlediska toho, zda naplňují věcnou podstatu této podmínky v rámci kontroly SFŽP před Rozhodnutím o přidělení dotace.

⁶ V této situaci však bude nutné prokázat, z jakých jiných finančních zdrojů žadatel zajistí udržitelnost systému.

⁷ Nejpodstatnější změna u Modelu II je vyloučení úvěrů provozovatelů vlastníkům infrastruktury z Regulační hodnoty kapitálu provozovatele. Předpokládá se, že tyto úvěry nesouvisejí s tvorbou ceny pro vodné a stočné. Předplacený nájem nadále zůstává jako prvek Regulační hodnoty kapitálu provozovatele.

předkládání provozních smluv s využitím Modelu I a Nástroje I pouze do konce roku 2009. Jinými slovy, „den účinnosti“ (ve smyslu oddílu 4.2.2 Metodiky) tohoto Nástroje II je 1.1.2010, což znamená, že nelze od tohoto data používat dřívější verzi Nástroje, ale naopak neznamená, že nelze používat Nástroj II dříve než 1.1.2010.

1.1.2 Prvky Nástroje II a jeho statut

Nástroj II se skládá ze tří částí:

- výpočtový nástroj ve formátu souboru MS Excel;
- uživatelský manuál; a
- vzorový dílčí smluvní text ve vztahu k cenotvorbě (dále jen „Platební mechanismus“).

Pokud žadatel aplikuje výpočtovou část Vyrovnávacího nástroje, měl by respektovat vzorový dílčí smluvní text jakožto nedílnou součást nástroje pro splnění Zásad cenotvorby OPŽP. Jakékoliv úpravy v tomto vzorovém dílčím smluvním textu musí žadatel podrobně popsat a rozdíly odůvodnit.

Vyrovnávací nástroj jako celek má doporučující, nikoliv závazný charakter. Nicméně je jeho použití či adaptace žadatelům silně doporučena. V opačném případě musí SFŽP podrobně zkoumat navržený přístup k cenotvorbě, což je odborně a časově náročný proces, který může vést k prodlení s posouzením provozní smlouvy a tím k prodlení s realizací projektu. Při takovém postupu (individuálním postupu žadatele) SFŽP vyžaduje od žadatelů zaslat spolu s textem provozní smlouvy i vlastní výpočtový nástroj (ve formátu souboru MS Excel) s doprovodným vysvětlením jeho fungování, který bude v praxi používán pro určení cen pro vodné, resp. stočné. Bez předložení takového nástroje a vysvětlení, které pomohou při zkoumání dodržení Zásad cenotvorby OPŽP, je riziko prodlení při posuzování provozní smlouvy výrazně vyšší.

1.1.3 Filosofie „vyrovnání“

Povinný Model představuje předpokládaný, smluvně domluvený vývoj proměnných, které spolu určují ceny pro vodné a stočné, a to po dobu tzv. „cenové fixace“. Tyto ceny jsou spočteny tak, aby Provozovatel inkasoval přesně takový požadovaný příjem (tj. nájem, provozní náklady, odpisy a přiměřený zisk *ex ante*), který mu náleží v případě naplnění předpokládaného vývoje všech proměnných. Ve skutečnosti však bude vývoj většiny parametrů odlišný od původní prognózy a proto je nutné tyto odlišnosti promítnout do skutečných cen pro vodné a stočné v průběhu daného období cenové fixace, a to v dalším roce nebo v roce, který jej následuje. Matematicky přesná pravidla pro tento proces určuje Platební mechanismus, jinými slovy smluvní text (vč. přílohy) spolu s výpočtním nástrojem, který slouží k provedení požadovaných výpočtů.

Filosofie tohoto Platebního mechanismu vychází ze snahy soustavně motivovat Provozovatele k dosažení vyšší efektivity provozu (a investování, pokud je na něm nějakým způsobem Provozovatel zainteresován). Předpokládá se, že Provozovatel je motivován hlavně možností dosáhnout vyššího skutečného zisku (zisku „*ex post*“) než zisku prognózovaného (zisku „*ex ante*“).

Pro dosažení tohoto cíle je nutné rozlišit, co může Provozovatel zcela ovlivnit, co může ovlivnit zčásti a co může ovlivnit pouze okrajově nebo nemůže ovlivnit vůbec. Příklady prvků v těchto různých kategoriích představuje Tabulka 1 níže.

Tabulka 1: Příklady různých proměnných relevantních pro cenotvorbu dle jejich ovlivnitelnosti

	Ovlivnitelné	Částečně ovlivnitelné	Minimálně ovlivnitelné
Typické proměnné	<ul style="list-style-type: none"> Režijní náklady Náklady za preventivní údržbu Investiční náklady a odpisy v provozním a infrastrukturním majetku Náklady za elektrickou energii za 1m³ vody dodané 	<ul style="list-style-type: none"> Poplatky za vypouštění odpadních vod Náklady za havarijní opravy Míra ztráty pitné vody z rozvodné vodovodní sítě Nárůst cen u specifických vstupů 	<ul style="list-style-type: none"> Objem pitné vody dodané Objemy odpadní vody odváděné a vyčištěné Cena vody převzaté nebo vody surové Obecná míra inflace

Přístup k vyrovnání vychází primárně z toho, kdo nese riziko souvisejícím s danou proměnnou. Pokud Provozovatel může řídit dané proměnné, měl by nést související riziko a přístup k daným proměnným by měl být „pevně daný“ – to znamená, že skutečně účtovaná cena má vycházet z pevně dané částky. Tato částka je obvykle dílčím prvkem „stropu na příjem Provozovatele“ – typickým příkladem jsou režijní náklady. Pokud jsou skutečné náklady nižší než prognózané, představuje rozdíl (alespoň z části) legitimní navýšení zisku Provozovatele. Pokud jsou naopak skutečné náklady vyšší než prognózané, Provozovatel není za tuto skutečnost kompenzován a výsledkem je snížení jeho zisku.

U proměnných, které Provozovatel může ovlivňovat pouze minimálně, je postup opačný: zde nese riziko vývoje obvykle odběratel (protože přenést takové riziko na soukromého partnera by bylo možné pouze za vysokou cenu, kterou Provozovatel musí logicky požadovat k jeho krytí). Změny v těchto proměnných oproti prognóze ve finančním modelu jsou „promítané“ přímo do ceny. Pokud například dochází k navýšení poplatků nebo ceny surové vody, tak by tato změna měla vést k odpovídajícímu navýšení konečné ceny pro vodné.

U částečně ovlivnitelných položek je rozhodnutí o správném nakládání náročnější. U některých položek Vlastník může rozhodnout, že Provozovatel má nést plné riziko související s danou položkou, ačkoliv ji nemůže zcela ovlivnit. Dobrým příkladem jsou havarijní opravy. Tyto opravy jsou vyvolány havárií, kterou Provozovatel může pouze částečně ovlivnit (například pokud Vlastník umožňuje Provozovateli rozhodovat u části investic Vlastníka do obnovy, tzn. do kterých konkrétních částí infrastruktury bude investováno). Na druhé straně lze předpokládat, že u velké smlouvy dochází k určitému zprůměrování havárií. Riziko havárií je provozním rizikem, které Provozovatel může řídit lépe než kdokoliv jiný, a proto Nástroj II předpokládá, že tyto náklady (zvláště u velkých smluv) mají být v režimu pevně daných provozních nákladů.

U některých položek je objektivně potřeba zvolit správné zacházení na základě konkrétní situace u dané provozní smlouvy. Příkladem mohou být poplatky za vypouštění odpadních vod. U jedné smlouvy mohou tyto poplatky být pouze za objem, který Provozovatel objektivně ovlivňuje pouze minimálně; u jiné smlouvy mohou poplatky souviset spíše s účinností čistícího procesu, který řídí Provozovatel. V prvním případě je vhodné „promítnout“ velkou část poplatků do ceny pro stočné, v druhém případě by mohlo být vhodné nechat tuto položku v režimu „fixním, pevně daným“.

Je nutné upozornit na to, že tento postup je odlišný od postupu typicky uplatněného pro cenotvorbu v České republice. Typický postup spočívá v určení předpokládaného vývoje v kalkulaci cen pro vodné a stočné, bez vyrovnání z minulých let. Pokud je skutečnost mírně odlišná od předpokladu, toto riziko nese Provozovatel (s tím, že občas jsou kvalita nebo rozsah dodaných služeb upraveny tak, aby výsledná odchylka mezi „kalkulací“ a „skutečností“ byla minimalizována, například změnou v rozsahu provedených preventivních „oprav“). Pokud dochází k velké odchylce v průběhu roku, má dojít k vyhlášení nových cen, které tu novou skutečnost

reflektují. Naopak při cenotvorbě s využitím Nástroje II Provozovatel ví dopředu, co mu bude vyrovnáno a co nikoliv. Nelze však uplatnit tento přístup efektivně bez komplexního přístupu k dané smlouvě. Pokud má Provozovatel nést například riziko havarijních oprav, měl by mít reálnou možnost buď vlastními smluvními investicemi nebo pomocí řízení investičních činností Vlastníka obnovovat nejvíce poruchové části sítí. Obecně není vhodné uplatnit silné motivační mechanismy (kde Provozovatel může získat značný finanční prospěch provozními úsporami), aniž byly smluvně zabezpečeny standardy preventivní údržby a kvality služeb. V tomto směru je dobrým východiskem „Příručka výkonových ukazatelů v oboru vodovodů a kanalizací v ČR“, která však nemůže nahradit takové komplexní smluvní řešení, které vyváží různé vlivy na chování Provozovatele. Jeden z důvodů, proč standardní řešení (v Nástroji II) v oblasti dělení úspor má „progresivní dělení“ je právě ten, aby Provozovatel neměl příliš silnou motivaci šetřit na úkor kvality poskytovaných služeb.

Soulad tohoto postupu s platnými cenovými předpisy je (v době vydání tohoto Manuálu) zajištěn odstavcem 13 relevantní části Výměr MF č. 01/2009 ze dne 11. prosince 2008, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami.

1.2 Indexace

Indexace znamená proces využití cenových indexů (obvykle průměrných ročních indexů publikovaných Českým statistickým úřadem, vztažených k jednomu výchozímu roku) k tomu, aby Provozovatel nenesl riziko obecných změn v cenové hladině – což je žádoucí, protože je Provozovatel nemůže ovlivnit.

Hlavní výpočty jak Modelu II, tak i Nástroje II jsou ve stálých cenách Výchozího roku. Pouze na konci roku jsou tyto ceny navýšeny o příslušný nárůst indexu spotřebitelských cen (dále jen „ISC“). Využití ISC je založeno na zásadě zachování finanční hodnoty kapitálu (tzv. teorie „FCM“, z anglické zkratky „Financial capital maintenance“). Zjednodušeně řečeno tato zásada spočívá v myšlence, že když investor vynaloží 100 Kč, očekává, že mu z investice do budoucna budou plynout takové příjmy, z nichž bude moci zaplatit v budoucnu služby na stejné úrovni jako za dnešních 100 Kč. Tímto způsobem by měla zůstat zachována reálná kupní síla investice. Pouze při využití ISC respektujeme zásadu, že kupní síla investice zůstává stejná ve vztahu k zboží a službám, které spotřebují jednotlivci a domácnosti. Proto je ISC používán k přepočtu mezi stálými cenami („reálnými“ hodnotami) a běžnými cenami („nominálními“ hodnotami).

To ovšem neznamená, že jediný cenový index, který lze používat, je ISC. V zásadě lze využít jakýkoliv index ve vztahu k jednotlivým nákladovým položkám. Nástroj II právě předpokládá využití několika indexů kromě ISC. Tyto indexy jsou transformovány do změn v reálných hodnotách, tzn. o kolik daný index rostl rychleji nebo pomaleji než ISC v daném období. (Přehled používaných indexů poskytuje Tabulka 1 Platebního mechanismu v článku 3.)

Indexy jsou používány v Nástroji II vždy ke konci října (případně června) daného kalendářního roku (za předpokladu určení cen pro kalendářní a nikoliv pro jiný hospodářský rok). To znamená, že ceny pro vodné a stočné pro rok $t+1$ jsou určeny s použitím indexu ke 31. října roku t , a to z důvodu absence lepšího údaje k tomuto datu určení ceny. Cenové indexy nejsou předmětem dalšího vyrovnání.

1.3 Význam „Odhadu“ a „Skutečnosti“

Vyrovnání funguje na základě zásady, že ceny pro daný rok by měly reflektovat veškeré informace, které jsou k dispozici v okamžiku jejich vyhlášení. V praxi to znamená, že ceny pro rok t , které jsou obvykle určeny v posledním čtvrtletí roku $t-1$, obsahují následující informace:

- odhad skutečných hodnot za rok $t-1$ (jsou k dispozici údaje za první tři čtvrtletí, ale nikoliv za celý rok; je tedy nutné prognózovat skutečnost pro poslední měsíce roku) – „**Odhad**“; a

- skutečné hodnoty dle uzavřeného roku $t-2$, které jsou již k dispozici (matematicky vyjádřeno, se jedná o rozdíl mezi odhadem za rok $t-2$ a skutečností za stejný rok, protože vyrovnání za odhad roku $t-2$ bylo již zahrnuto do ceny roku $t-1$) – „**Skutečnost**“.

To znamená, že v zásadě nedochází ke „znovu-prognózování“ původních předpokladů, které jsou zachycené ve Finančním modelu. Dochází pouze k vyrovnání mezi původními předpoklady a odhadem a o rok později poté k vyrovnání mezi odhadem a skutečností. Tento přístup je výhodný tím, že vede k větší stabilitě cen, než alternativa, kdy dochází ke „znovu-prognózování“ na základě skutečnosti, ačkoliv nese sebou nevýhodu v podobě vyrovnávacích položek, které zůstanou k zaplacení na konci dané provozní smlouvy.

Součástí Nástroje je také zahrnutí úroků z prodlení ve vztahu k vyrovnávacím položkám – pro Odhad je uplatněn jeden rok zúročení, pro Skutečnost je doba zúročení dva roky. Takto spočtené úroky mohou být odběratelům placeny buď Provozovatelem v podobě nižší ceny (pokud bylo vybráno zbytečně vysoké vodné, resp. stočné v daném roce, např. z důvodu vyššího než přepokládaného dodaného objemu pitné vody); nebo naopak odběrateli Provozovateli v podobě vyšší ceny (pokud bylo vybráno nedostatečné vodné, resp. stočné v daném roce, například z důvodu nižšího než přepokládaného dodaného objemu pitné vody).

Protože je úroková sazba použita pro tento účel nižší, než jsou vážené průměrné náklady kapitálu („**VaPNaK**“) provozní společnosti, mohl by být Provozovatel motivován určit hodnoty v Odhadu úmyslně tak, aby ceny v dalším roce byly vyšší, než měly by být – jinými slovy, mohl by si půjčit peníze od odběratelů za výhodné podmínky. K zamezení této motivace zahrnuje Nástroj ustanovení, kdy v případě, že je odchylka mezi Odhadem a Skutečností příliš velká, Provozovatel platí sankční úroky (aby půjčka od odběratelů již nebyla levným zdrojem kapitálu).

1.4 Přístup k vyrovnání různých prvků požadovaného příjmu

1.4.1 Provozní náklady

Různé přístupy k provozním nákladům

Nástroj I zahrnuje osm přístupů k provozním nákladům a umožňuje používat jakýkoliv přístup u jakékoliv nákladové položky. Nástroj II zahrnuje sedm přístupů a omezuje jejich použití na specifické nákladové položky:

- (a) Fixní, pevně dané náklady;
- (b) fixní náklady s částečným promítnutím;
- (c) fixní náklady s počátečním vyrovnáním (dle skutečnosti);
- (d) náklady dle počtu přípojek;
- (e) náklady dle objemu s promítnutím;
- (f) náklady dle objemu indexované; a
- (g) náklady dle objemu s počátečním vyrovnáním (dle skutečnosti).

Následující oddíly vysvětlují význam každého přístupu a dále vysvětlují přístup k provozním nákladům u nové infrastruktury, kde investiční činnost povede ke změně provozních nákladů.

(a) Fixní, pevně dané náklady

Fixní náklady jsou náklady, které nesouvisí s dodaným, odváděným nebo čištěným objemem. Pevně dané nákladové položky jsou ty, kde v zásadě nedochází k žádnému vyrovnání. Ovšem v praxi jsou, dle podmínek OPŽP, tyto náklady předmětem vyrovnání za účelem dělení případných úspor. Případné úspory jsou počítány na základě součtu všech položek v této kategorii (za danou složku – pitnou nebo odpadní vodu), což znamená, že lze započíst ztráty u některých položek oproti úsporám v jiných položkách.

(b) Fixní náklady s částečným promítnutím

Částečné promítnutí znamená, že rozdíl mezi předpokladem v Modelu a skutečností je z nějaké části promítnutý do cen pro vodné, resp. stočné. Míra promítnutí je vyjádřen faktorem „z“:

- pokud je hodnota „z“ nula, nedochází k žádnému promítnutí a položka je přenesena do režimu fixních pevně daných nákladů;
- pokud se hodnota „z“ rovná 1, náklady jsou plně promítnuté. V praxi je tento přístup nežádoucí, protože to znamená, že Provozovatel nemá žádnou motivaci dosáhnout vyšší účinnosti provozu ve vztahu k dané nákladové položce; a
- pokud se hodnota „z“ rovná (například) 0,5, rozdíl mezi předpokladem a skutečností je z poloviny promítnutý do ceny, a to jak směrem dolů, tak i směrem nahoru.

Je vždy nutné krátce odůvodnit volbu konkrétní hodnoty „z“ v doprovodní „důvodové zprávě“ k Platebnímu mechanismu, a to ve vztahu k zásadám v oddílu 1.1.3 výše.

(c) Fixní náklady s počátečním vyrovnáním (dle skutečnosti)

Tento přístup je používán u nové infrastruktury, jejíž provozní náklady nejsou dopředu známe. Znamená to, že v počátečním období jsou skutečné provozní náklady zcela promítnuté do cen. V okamžiku, když je známa jejich výše, jsou posunuty do režimu buď fixních, pevně daných nákladů, nebo do režimu fixních nákladů s částečným promítnutím.

(d) Náklady dle počtu přípojek

Tento přístup předpokládá, že s každou přípojkou souvisí stejné fixní náklady (které mohou v extrémním případě být počítány jako celkové současné fixní náklady děleno současným počtem přípojek; v případě nových provozních smluv by tyto hodnoty měly spíše vycházet z nabídky úspěšného uchazeče). Dochází pak k vyrovnání na základě počtu skutečně realizovaných přípojek.

(e) Variabilní náklady indexované

Tento přístup vychází z předpokladu, že specifické náklady v dané položce (za 1 m³ vody k realizaci nebo odpadní vody vyčištěné) jsou pouze předmětem indexace. To znamená, že skutečná výše nákladů zahrnutých do požadovaného příjmu Provozovatele je dána hodnotou za m³ ve Finančním modelu, skutečným objemem a skutečným vývojem relevantního cenového indexu. V případě odpadních vod je relevantním objemem objem čištěný (protože poměr mezi objemem čištěným a objemem dodaným může Provozovatel ovlivnit pouze okrajově). V případě pitné vody, relevantním objemem je objem dodaný – spolu s faktorem „psí“, který určuje poměr mezi vodou k realizaci a vodou dodanou. Zde je předpoklad, že Provozovatel tento faktor může ovlivnit, a proto tento faktor vstupuje do Platebního mechanismu pouze v jeho výši *ex ante* (tzn. tento faktor je pevně daný). V praxi tento přístup znamená, že pokud Provozovatel dokáže snížit objem nefakturované vody (jako poměr k vodě k realizaci) pod hodnotu, která představuje faktor *psí*, má vyšší zisk *ex post* než předpoklad *ex ante*; a naopak. Navíc, pokud jeho jednotková cena roste pomaleji, než použitý cenový index, má vyšší zisk *ex post* než předpoklad *ex ante*; a naopak.

Tento přístup se používá u elektrické energie.

(f) Variabilní náklady s promítnutím

Tento přístup je stejný jako předchozí kromě jednoho důležitého rozdílu: jednotková hodnota používaná pro vyrovnání není původní indexovaná hodnota, ale skutečná hodnota (např. skutečné náklady za chemikálie za čištění 1 m³ odpadní vody). V případě odpadní vody spočívá výsledný efekt v plném promítnutí dané nákladové položky do ceny (Provozovatel nemůže zvýšit

zisk zvýšením účinnosti). V případě pitné vody je ovšem Provozovatel motivován snížit objem pitné vody nefakturované, a to prostřednictvím faktoru psi.

(g) Variabilní náklady s počátečním vyrovnáním (dle skutečnosti)

Obdobně jako u fixních nákladů s počátečním vyrovnáním (dle skutečnosti), je tento přístup používán u nové infrastruktury, jejíž provozní náklady nejsou dopředu známe. Znamená to, že v počátečním období jsou skutečné provozní náklady zcela promítnuté do jednotkových cen. V okamžiku, kdy je jejich výše známa, jsou posunuty do režimu buď variabilních nákladů indexovaných nebo variabilních nákladů s promítnutím.

Přístup k provozním nákladům u nové infrastruktury

Nástroj II používá výše popsané přístupy „Fixní náklady s počátečním vyrovnáním (dle skutečnosti)“ a „Variabilní náklady s počátečním vyrovnáním (dle skutečnosti)“. Problém je hlavně v tom, že je nutné oddělit náklady nové infrastruktury od nákladů stávající infrastruktury – což znamená sledovat provozní náklady objektů zvlášť. Je nutné znát nejenom provozní náklady nově budovaných nebo rekonstruovaných objektů, ale také provozní náklady původních objektů, které jsou určeny k rekonstrukci nebo jinak k vyřazení. Je totiž nutné odečíst provozní náklady stávajících objektů od provozních nákladů celkové stávající infrastruktury, aby bylo možné je pak přičíst ve skutečné výši. Nástroj II proto poskytuje prostor pro vyčíslení jak původních, tak i nových provozních nákladů u tří objektů nebo celkových investičních programů. Nové provozní náklady slouží pouze k určení ceny, dokud nejsou známe skutečné nové náklady.

Navíc je nutné prognózovat načasování změny mezi situací před investicí se stávajícími náklady a situací po investici s novými náklady, což je v Nástroji II zajištěno prostřednictvím odhadu procenta dokončení dané investice. Pokud toto procento pro daný rok je 30 %, znamená to, že požadovaný příjem Provozovatele bude počítán na základě 70 % nákladů stávající infrastruktury a 30 % nákladů nové infrastruktury. Procento dokončení není předmětem vyrovnání, je však možné jej znovu prognózovat (tzn. upravit *ex ante* hodnoty) každý rok, podle dosavadní skutečnosti.

1.4.2 Investiční náklady (provozní a infrastrukturní majetek)

Přístup k investičním nákladům je v zásadě stejný jak u provozního, tak i u infrastrukturního majetku (nicméně je odlišný v Nástroji II oproti Nástroji I). Investice Provozovatele mají vliv na jeho požadovaný příjem dvěma způsoby:

- prostřednictvím odpisů, a
- prostřednictvím příspěvku neodepisované hodnoty investic k regulační hodnotě majetku (ReHoK) Provozovatele.

Odpisy ovšem nejsou do požadovaného příjmu zahrnovány v jejich účetní výši (ačkoliv se o účetní odpisy jedná a ne o daňové). Jsou navýšeny o inflaci tak, aby byly respektovány zásady zachování finanční hodnoty kapitálu (FCM, viz výše). To znamená, že tyto tzv. „regulační odpisy“ zahrnují jak účetní odpisy, tak i prvek zisku. ReHoK Provozovatele hraje rozhodující roli při určení jeho přiměřeného zisku *ex ante*.

Přístup k vyrovnání u investičních nákladů je následující: pokud dochází k překročení předpokládaných investičních výdajů v dané kategorii, může Provozovatel do ceny zahrnout pouze původní předpokládanou výši investic (tzn. že rozdíl představuje jeho ztrátu). Pokud dochází k úspoře, je rozdíl mezi předpokladem a skutečností dělen mezi Provozovatelem a odběrateli půl na půl, a to do konce trvání celé smlouvy nebo do konce životnosti daného majetku podle toho, co nastane dříve.

V případě smluvních investic, jejichž vlastnictví je na konci smlouvy převedeno na Vlastníka, aniž by investice byla plně odepsána, se doporučuje převést investice na Vlastníka za cenu

regulační hodnoty majetku vypočtenou ze skutečné pořizovací ceny nebo předpokládané pořizovací ceny podle toho, co je nižší.

U provozního majetku je nutné sledovat nejenom celkovou investici do provozního majetku Provozovatele, ale i její přidělení k dané smlouvě (zvláště pro oblast vodovodu a kanalizace). Přidělení je možné dvěma způsoby a to využitím jednoduchého „klíče“ podle dodaného objemu (viz historický modul v Modelu II), nebo taktéž na základě skutečného využití jednotlivých prvků provozního majetku (měřeno např. stroj-hodinami využití kanalizačního čistícího vozu). Stejný způsob zvolený pro přidělování provozního majetku v kontextu jedné smlouvy musí být použit u daného majetku i pro všechny ostatní smlouvy provozovatele!

1.4.3 Nájemné

Nájemné není předmětem vyrovnání (kromě případu vyrovnávací platby při udržení solidární ceny, viz oddíl 1.7 níže.) Je ovšem možné jednostranné navýšení nájemného Vlastníkem a to formou změny jeho výše *ex ante*. Snížení smluvně domluveného nájemného není podle Zásad cenotvorby OPŽP možné, a to z důvodu ochrany finanční udržitelnosti Vlastníka ve vztahu k obnově provozované infrastruktury.

1.4.4 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmu právnických osob (dále jen „DPPO“) není zahrnuta do výše VaPNaK, ale je sledována zvláště jako prvek požadovaného příjmu Provozovatele. V Nástroji II (stejně jako u Nástroje I) dochází k plnému promítání DPPO do ceny podle výše daně, která je skutečně zaplacená do uplynutí lhůty splatnosti daně za daný rok.

V praxi ovšem není DPPO placena zvláště za každou jednotlivou smlouvu, ale za celou obchodní činnost Provozovatele, a proto je nutné přidělovat DPPO dané smlouvě (a složce ve smlouvě – vodovody nebo kanalizace). Proto je důležité mít adekvátní smluvní prvky, které zamezí nesprávnému přidělení DPPO k předmětné smlouvě.

1.4.5 Ostatní prvky Regulační hodnoty kapitálu

Daň z příjmu právnických osob (dále jen „DPPO“) není zahrnuta do výše VaPNaK, ale je sledována zvláště jako prvek požadovaného příjmu Provozovatele. V Nástroji II (stejně jako u Nástroje I) dochází k plnému promítání DPPO do ceny podle výše daně, která je skutečně zaplacená do uplynutí lhůty splatnosti daně za daný rok.

V praxi ovšem není DPPO placena zvláště za každou jednotlivou smlouvu, ale za celou obchodní činnost Provozovatele, a proto je nutné přidělovat DPPO dané smlouvě (a složce ve smlouvě – vodovody nebo kanalizace). Proto je důležité mít adekvátní smluvní prvky, které zamezí nesprávnému přidělení DPPO k předmětné smlouvě.

1.5 Přístup k vyrovnání ostatních proměnných

1.5.1 Objem

Důležitým prvkem přístupu Nástroje je vyrovnání pro objem. Statistika oboru vodovodů a kanalizací v ČR potvrzuje, že existuje značná meziroční variabilita dodaných objemů a to i u velkých smluv. Schopnost Provozovatele ovlivnit tyto výkyvy poptávky je minimální, a přitom bez vyrovnání mohou tyto výkyvy představovat mnohonásobné navýšení nebo naopak snížení zisku Provozovatele. Tato situace je nekompatibilní s zásadami uvedenými v oddíle 1.1.3 výše a vyžaduje výrazně vyšší zisk Provozovatele, a to proto, aby byl Provozovatele ochoten nést toto riziko.

Ačkoliv není požadavkem OPŽP zahrnout do smlouvy vyrovnání za objem, jeví se jako málo pravděpodobné, že by byl ochoten Provozovatel přijmout nižší zisk *ex ante* a přitom stále nesl riziko poptávky v průběhu jednoho roku. Proto se silně doporučuje zahrnout vyrovnání pro objem

a to i v případě, pokud se Vlastník rozhodne pro naplnění Zásad cenotvorby OPŽP používat jiný přístup než Nástroj.

1.5.2 Úspěšnost výběru pohledávek

Přestože ve standardní cenové kalkulaci není úspěšnost výběru pohledávek řešena, v Modelu a v Nástroji explicitně řešena je. Jedná se o pevně danou položku (s požadovanou minimální hodnotou 99,5%). Která není předmětem žádného vyrovnání (ani sdílení dodatečných příjmů s odběrateli): pokud Provozovatel dokáže vybírat více pohledávek, než je uvedeno ve Finančním modelu, dodatečný příjem se stane součástí jeho přiměřeného zisku *ex post*. Nicméně Provozovatel musí každý rok podat informace o skutečné úspěšnosti výběru pohledávek a o předpokladu navýšení plánovaných hodnot v rámci periodického přezkoumání (viz oddíl 1.9 níže).

1.6 Dvousložková cena

Nástroj II, na rozdíl od Nástroje I, umožňuje výpočet dvousložkové ceny podle obecně platných pravidel. V zásadě Vlastník určuje požadovaný podíl pevné složky (s tím, že době vydání tohoto Manuálu, je maximální přípustný podíl dle cenového výměru Ministerstva financí 20%). Provozovatel následně navrhuje konkrétní parametry pro daný rok, které schvaluje Vlastník. Pokud smluvní strany nejsou schopny dosáhnout shody, je aplikován smluvní mechanismus, při kterém jsou k dosažení požadovaného podílu pevné složky používány minimálně upraveného hodnoty platné pro minulý rok.

1.7 Role vyrovnávací platby při udržení cenové solidarity

V určitých případech může nastat situace, kde z důvodu realizace projektu spolufinancovaného z OPŽP dochází ke změně přístupu k cenotvorbě v dílčí části oblasti, kde dříve byla jednotná neboli „solidární“ cena pro vodné a stočné. Protože přístup k cenotvorbě se u ostatních smluv v rámci oblasti nemění (dříve byla jednotná cena), došlo by bez opatření k zachování cenové solidarity k zavedení alespoň jedné jiné (odlišné) ceny a tím tak tedy k „rozpadu“ této oblasti cenové solidarity. Je nezbytné poznamenat, že přístup k cenové solidaritě, který při určování cen u více nezávislých smluv záleží víceméně na dobré vůli Provozovatele, není zdaleka ideální z pohledu kontroly municipálních vlastníků nad způsobem provozování vlastního majetku – jako lepší se jeví konstrukce, které nakonec vedou k jedné ceně na základě jedné smlouvy nebo alespoň jednotného postupu u více smluv (tj. zavést jednotný přístup dle OPŽP pro celou oblast).

Nicméně Zásady cenotvorby OPŽP umožňují zavedení tzv. „vyrovnávací platby“ za účelem dosažení cenové solidarity. Tento postup v podstatě znamená každoroční úpravu výše nájemného na konci procesu.

1.8 Vyrovnání a kalkulace

Obecné cenové předpisy vyžadují předložení kalkulace cen pro vodné a stočné ve formátu dle opatření obecné povahy Ministerstva zemědělství č.j. 22402/2006-16330, a to jak pro skutečnost roku t , tak i pro předpoklad („kalkulaci“) roku $t+1$. Je důležité zdůraznit, že v případě dodávek pitné vody prostřednictvím vody předané, resp. u odpadní vody prostřednictvím vody převzaté, musí být vždy vykazovány samostatné kalkulace (v souladu s obecně platnými předpisy).

Nástroj II automaticky vytváří „Výpočet (kalkulace) cen pro vodné a stočné pro rok XXXX+1“ v požadovaném formátu na základě následujícího přístupu: vyrovnání za minulá léta a jednotlivé položky jsou v zásadě zahrnuty do každé jednotlivých položek. Například, pokud v minulém roce byly náklady za surovou vodu vyšší než očekávané oproti původnímu předpokladu (do té míry, že pravidla Platebního mechanismu umožňují jeho promítnutí do ceny) jsou zahrnuty právě do položky „1.1 – surová voda podzemní + povrchová“. Vyrovnání za objem je provedeno prostřednictvím objemu. Ostatní vyrovnání, které jsou nutná za účelem shodné ceny dle kalkulace jako ceny dle Platebního mechanismu, jsou zahrnuta do zisku Provozovatele.

1.9 Periodického přezkoumání

1.9.1 Úvod

Periodické přezkoumání je název pro proces „znovu nastavení“ skupiny základních vstupních hodnot ve Finančním modelu na konci každého období cenové fixace, a to opakovaně až do konce provozní smlouvy. K dalšímu „znovu nastavení“ dochází standardně na základě vítězné nabídky v rámci zadávacího řízení pro výběr nového Provozovatele. Standardně dochází k Periodickému přezkoumání jednou za pět let uprostřed 10-leté smlouvy. Smluvní principy Periodického přezkoumání včetně definice základních postupů jsou uvedené v čl. 10 smluvního textu „Platební mechanismus“ (ve standardním znění dle www.opzp.cz).

Periodické přezkoumání má jednu důležitou výhodu pro Vlastníka a hlavně odběratele. Pokud motivační mechanismy Platebního mechanismu opravdu vedly k dosažení úspor a lepší účinnosti na straně Provozovatele, velká část těchto úspor (nebo třeba dodatečných příjmů z důvodu zlepšení úspěšnosti výběru pohledávek) je v rámci Periodického přezkoumání převedena do lepšího vývoje cen pro odběratele.

Z pohledu Provozovatele, Periodické přezkoumání slouží ke zmírnění rizika související s absolutním stropem výše určitých nákladových položek. V rámci Periodického přezkoumání totiž může Provozovatel usilovat o to, aby věcnou argumentací přesvědčil Vlastníka, že některé nákladové položky rostly rychleji, než se předpokládalo, a to z objektivních důvodů, na které nemohl mít Provozovatel vliv. Pokud Vlastník (s povinným souhlasem SFŽP) uzná argumenty Provozovatele, může být strop na příjem Provozovatele v dané oblasti zmírněn. Tato možnost je však smluvně poměrně úzce omezena na základě čl. 10.4 Platebního mechanismu (ve standardním znění).

Vzhledem ke skutečnosti, že ze samotné povahy procesu Periodického přezkoumání může tento proces být pro obě smluvní strany náročný se důrazně doporučuje, aby byl smluvně zakotven mechanismus (především mimosoudní) pro řešení sporů (se kterým vzorový smluvní text Platebního mechanismu počítá).

Pro podporu správné realizace Periodického přezkoumání zveřejnil v roce 2017 SFŽP další verzi nástrojů ve formátu Excel, která umožňuje automatické zpracování standardních výpočtů nutné k provedení Periodického přezkoumání. Další oddíly popisují, jak tento „automatický“ proces funguje. Současně je však velmi doporučeno si nejdříve pozorně prostudovat zejména čl. 10 Platebního mechanismu, který představuje smluvní rámec pro celý proces.

1.9.2 Celkový postup k provedení Periodického přezkoumání

Pro Periodické přezkoumání (dále také jen „**PP**“) je potřeba mít verzi souborů Modelu a Nástroje ve verzi II.0.11PP jak pro stávající období cenové fixace (dále také jen „**OCF**“), tak i pro další OCF. To znamená, že po provedení PP budou v jednom adresáři čtyři soubory, standardně nazvané (názvy souborů nelze měnit):

- *ZM_vII.0.11PP_1.OCF.xls* (pro 1. OCF)
- *VN_vII.0.11PP_1.OCF.xls* (pro 1. OCF)
- *ZM_vII.0.11PP_2.OCF.xls* (pro 2. OCF)
- *VN_vII.0.11PP_2.OCF.xls* (pro 2. OCF)

Pro korektní provedení výpočtů potřebných pro PP musí původní Nástroj pro 1. OCF před převodem na verzi II.0.11PP (tj. ve verzi II.0.8, II.0.9, II.0.10 nebo II.0.11) obsahovat všechny ex post údaje ke konci předposledního (čtvrtého) roku 1. OCF, vč. oblasti investičních nákladů a

vyčíslení dopadu případných investičních programů vlastníka (programy 1 – 4). **Případné chybějící údaje musí být vyplněny před převodem do verze II.0.11PP, nikoliv do již převedeného souboru (tj. do verze II.0.11PP).**

Vzhledem k tomu, že dle standardního textu čl. 10.3.5 Platebního mechanismu, provozovatel musí odevzdat prvotní komplexní výstup z procesu PP do konce února posledního roku 1. OCF, nejvhodnějším řešením je urychlení sestavení skutečnosti za předchozí rok (zákonný termín pro odevzdání vyúčtování je 30. dubna). Cílový smluvní termín pro dohodu smluvních stran je standardně koncem května (viz čl. 10.5.1). Je však potřeba upozornit na to, že lze definitivně nastavit Model a Nástroj pro 2. OCF až při znalosti skutečných hodnot cenových indexů v druhé polovině posledního roku 1. OCF – do té doby je potřeba pracovat s prognózou cenových indexů na základě poslední známé skutečnosti a oficiální prognózy České národní banky pro index spotřebitelských cen (typicky na začátku listopadu, tj. těsně před vyhlášení cen pro 2. OCF).

K provedení PP pomocí verzí II.0.11PP je potřeba projít následující kroky (tyto kroky jsou popsány ve větší podrobnosti v dalších oddílech):

- (a) **Převést Model a Nástroj do verze II.0.11PP pomocí převodníku.**
- (b) **Nastavit přístup k PP dle zvolené smluvní varianty** – jde pouze o správné nastavení dvou resp. tří základních „přepínačů“.
- (c) **Aktualizovat plně promítané položky**, které nejsou předmětem PP.
- (d) V závislosti na konkrétních smluvních podmínkách, **Provozovatel navrhne nový investiční plán do provozního majetku.**
- (e) Pokud to smluvní podmínky umožňují, provozovatel může **přesouvat náklady mezi fixními, pevně danými, položkami v rámci celkového stropu.**
- (f) **Provozovatel může případně navrhnout navýšení nákladového stropu** v souladu s platným zněním konkrétního smluvního Platebního mechanismu.
- (g) Vlastník a později i SFŽP **posoudí případný návrh provozovatele na navýšení nákladového stropu.** Pokud provozovatel pouze přebírá automatické výpočty Modelu a Nástroje, nebo je jeho návrh považován za přijatelný, proces PP je ukončen. V opačném případě, smluvní strany usilují o řešení pomocí postupu k řešení sporů.

Pro cenotvorbu **v prvních dvou letech 2. OCF je nutné nadále používat 4 soubory** kvůli převzetí vyrovnání za poslední dva roky 1. OCF. Pak se může odpojit Model a Nástroj pro 1. OCF pomocí makra.

V průběhu celého procesu je nutné pečlivě rozlišovat soubory pro 1. OCF a 2. OCF – změny provedené do souborů pro 1. OCF namísto pro 2. OCF představuje častý zdroj chyb v rámci procesu PP! Z tohoto důvodu jsou odkazy 1. anebo 2. OCF dále provedeny **tučně a červeně** tam, kde je největší pravděpodobnost jejich záměny.

1.9.3 Podrobnější popis kroků k provedení PP

(a) Převod do aktuální verze Modelu a Nástroje

Pro tento proces je potřeba mít následujících 7 souborů v jednom adresáři:

- Výše jmenované 4 soubory ve verzi II.0.11PP
 - *ZM_vII.0.11PP_1.OCF.xls* (pro 1. OCF)
 - *VN_vII.0.11PP_1.OCF.xls* (pro 1. OCF)

- *ZM_vII.0.11PP_2.OCF.xls* (pro 2. OCF)
- *VN_vII.0.11PP_2.OCF.xls* (pro 2. OCF)
- Původní Model a Nástroj ve verzi II.0.11 (**případně II.0.10 nebo II.0.9**)
- Správný převodník – podle toho, z jaké verze původního Modelu a Nástroje se mají převést data.

Jsou k dispozici dva převodníky: jeden pro převod z verze II.0.10 a II.0.11 (*Prevodnik_10,11_do_11PP.xls*), a druhý pro převod z verze II.0.9 (*Prevodnik_9_do_11PP.xls*). V případě nástrojů ve verzi II.0.8 je nutné nejdříve provést převod z verze II.0.8 do II.0.9 (s využitím souboru *Prevodnik_8_do_9.xls*) a pak z verze II.0.9 do současných verzí.

Převod dat pomocí převodníku zajistí přesun dat jako hodnoty, případné vzorce a pomocné výpočty budou většinou ztraceny. Bližší informace k použití převodníku poskytuje převodník samotný na listu „info“.

Před provedením výpočtů k PP v dalších krocích je nutné pečlivě kontrolovat, zda všechny údaje podle skutečnosti za všechny roky 1. OCF kromě posledního roku jsou zadane v listech *PV / OV ex post* a také v listu *Investiční náklady*. V případě listu *Investiční náklady* je zapotřebí zadat skutečné odpisy již provedených investic (tj. za všechny léta 1. OCF kromě posledního roku) až do konce modelového období, resp. do konce smlouvy. Tento list se nyní v jednotlivých buňkách „vybarví“ jinak než v předchozích verzích, aby napomohl k zadání potřebných hodnot.

Dále je nezbytné, v případě využití listu *PV / OV doplněk* k provedení přesunů mezi položkami anebo k úpravě výše nákladového stropu (viz Tabulka 8), aby tyto úpravy byly korektně zadane pro poslední rok 1. OCF. Takto upravený strop z posledního roku 1. OCF se stává novým stropem pro 2. OCF – po násobení vypočteným faktorem *X* a indexací potřebnou pro přesun úrovně cen z Výchozího roku 1. OCF do Výchozího roku 2. OCF.

(b) Nastavení přístupu k PP dle zvolené smluvní varianty

Vzorový smluvní text Platebního mechanismu poskytuje dvě základní proměnné pro PP:

- v čl. 10.2.2 (a) – nakládání s fixními pevně danými provozními náklady a s částečně promítanými náklady: **bud'** je posouzení za základě průměru skutečných hodnot za prvních (většinou) čtyř let 1. OCF,⁸ **nebo** na základě skutečných hodnot za předposlední rok 1. OCF;⁹ a

⁸ V tomto případě standardní text čl. 10.2.2 (a) zní:

„Výše provozních nákladů tohoto typu je určena dle (i) původní prognózy nebo (ii) skutečnosti za stávající Období Cenové Fixace v závislosti na tom, která z hodnot bude nižší. Pro vyloučení pochybností se výslovně sjednává, že data se pro účely tohoto čl. 10.2.2(a) počítají následovně: všechny skutečné provozní náklady tohoto typu se dělí skutečným počtem přípojek pro každý z roků 1 až 4 Prvního Období Cenové Fixace. Tyto skutečné průměrné náklady na přípojku jsou pro každý rok děleny prognózovanými průměrnými náklady na přípojku, počítanými na základě původně prognózovaných nákladů a skutečného počtu přípojek. Hodnota výsledného poměru pro každý rok je zprůměrována po dobu čtyř let a tím je spočítán faktor *X*. Pokud faktor *X* je vyšší než 1, jeho výše je upravena na 1. Výše provozních nákladů tohoto typu pro Druhé Období Cenové Fixace (bez případného vlivu uvažovaných investičních programů) jsou počítány jako původně prognózované náklady pro První Období Cenové Fixace ale s novým odhadem počtu přípojek ke konci roku 5, násobené faktorem *X*. Náklady na přípojku dle čl. 6.2a jsou počítány jako původně prognózované hodnoty pro První Období Cenové Fixace násobené faktorem *X*.“

⁹ V tomto případě standardní text čl. 10.2.2 (a) zní:

Faktor *X* je počítán jako poměr skutečných nákladů k prognózovaným nákladům, počítaným na základě původně prognózovaných nákladů a skutečného počtu přípojek, vše za rok 4. Pokud faktor *X* je vyšší než 1,

- v čl. 10.2.5 – **bud'** dochází k přepočtu nákladového stropu pro každou položku zvlášť, **nebo** pro všechny položky agregovaně.

Je nutné nastavit **přepínače** na listu *PP* v souboru *VN_vII.0.11PP_1.OCF.xls* tak, aby reflektovaly skutečný smluvní text těchto dvou článků.

Výpočty popsané v čl. 10.2.2 jsou pak provedeny bez potřeby dalšího uživatelského zásahu v listech *PV / OV PP* a *PP*. Hlavní výstupy z tohoto procesu jsou na listu *PP*, kde je vidět následující:

- úspěšnost výběru pohledávek (čl. 10.2.2 (f))
- regulační provozní a infrastrukturní majetek – viz další informace níže
- faktor X pro fixní, pevně dané a pro částečně promítané položky (čl. 10.2.2 (a))
- faktor X pro variabilní náklady (elektrická energie) (čl. 10.2.2 (c))
- faktor psí v případě pitné vody (čl. 10.2.2 (e))

V investiční oblasti je hlavní výstup z výpočtů v podobě ex post ReHoM provozovatele v obou složkách pro provozní a infrastrukturní majetek, a také odpisové plány pro účetní a regulační odpisy.

Pokud pro 1. OCF existují smluvní investice, nebo přístup k odpisům Provozního majetku je „automatickým výpočtem Modelu“ (viz přepínač v buňce B15 v listu *Společne vstupy* v *ZM_vII.0.11PP_1.OCF.xls*), přístup k odpisům Provozního majetku v 2. OCF je automaticky zachován podle nastavení z 1. OCF. V opačném případě, přístup k odpisům Provozního majetku v 2. OCF je automaticky upraven na novou, třetí variantu „v rámci zadání PN uživatelem, zvlášť pro V/S“. Tento postup znamená, že **přidělený provozní majetek je v 2. OCF zadán zvlášť pro danou smlouvu a zvlášť pro vodné a stočné na listech Vstupy V/S v ZM a na listu Investiční náklady pro VN (tzn. nikoliv za celou společnost v listu Společne vstupy v ZM)** – viz popis přepínače v Manuál k ZM (kapitola k listu *Společne vstupy*). Není problém zachovat stávající postup z 1. OCF k uplatnění v 2. OCF; pokud však příjemce chce uplatnit jiný postup v 2. OCF v rozporu s pravidlem popsaným v tomto odstavci, musí získat souhlas SFŽP pro tuto odchylku od standardního postupu na základě vysvětlení, proč je navržený postup žádoucí (a právně možný). Přepínač je nastaven na konci listu *PP* v *VN* pro 1. OCF, konkrétně v buňce N111.

(c) Aktualizace plně promítaných položek

Dle čl. 10.2.2 (b) a (d), provozovatel má prognózovat vývoj fixních nákladů s promítnutím a náklady dle objemu s promítnutím. Náklady dle objemu s promítnutím jsou položky 1.1 surová voda podzemní a povrchová, 1.2 pitná voda převzatá a odpadní voda předaná k čištění a 1.3 chemikálie. Fixní náklady s promítnutím nemusí existovat, pokud neexistuje položka s faktorem $z = 1$ (dle čl. 5.5) ani investiční program 2-4.

Tyto nové prognózy se zadávají **do souborů pro 2. OCF**, konkrétně do Nástroje v listech *PV / OV ex ante* v řádcích 104-106.

jeho výše je upravena na 1. Výše provozních nákladů tohoto typu pro Druhé Období Cenové Fixace (bez případného vlivu uvažovaných investičních programů) jsou počítány jako původně prognózované náklady pro První Období Cenové Fixace ale s novým odhadem počtu přípojek ke konci roku 5, násobené faktorem X. Náklady na přípojku dle čl. 6.2a jsou počítány jako původně prognózované hodnoty pro První Období Cenové Fixace násobené faktorem X.

Také na těchto listech, investiční programy 2-4 z 1. OCF musí být zachované v stejném rozsahu i pro 2. OCF, lze však přidat nové v případě potřeby (např. pokud 2. investiční program byl použit pro 1. OCF, 3. a 4. investiční program lze využít pro 2. OCF). Položky „původní“ musí být zachovány dle výstupu z PP (jinak výpočty postrádají logiku a jednalo by se o nepřipustnou podstatnou změnu smlouvy), položky „nové“ mohou být případně upraveny pro 2. OCF, a stejně tak i harmonogramy v řádcích 137-139 (v listu *PV / OV ex ante*). Nelze v tomto kroku upravit náklady na jednu přípojku v buňkách E122:F132 (úprava jinak než dolů by opět znamenala nepřipustnou podstatnou změnu smlouvy)!

V případě investičního programu 1 (přípojky), dochází k aktualizaci „současného“ počtu (buňka E118 v listu *PV / OV ex ante*) pro nový Výchozí rok **2. OCF**. Je potřeba nově prognózovat „nový“ počet (buňka E119) a také vývoj v průběhu času v **2. OCF** v řádku 115.

Vlastník dle čl. 10.3.1 (c) má za povinnost poskytnout prognózu objemů po případné konzultaci s provozovatelem. Provozovatel tyto údaje zadá do Modelu a Nástroje pro **2. OCF** stejným postupem jako v případě prvotního nastavení Modelu a Nástroje pro 1. OCF.

(d) Investiční plán provozního a infrastrukturního majetku

Investiční plán provozního majetku v případě smluv soutěžených s Modelem a Nástrojem vyplývá z nabídky provozovatele a lze ho měnit (dle čl. 10.2.2 (g), varianta pro nové smlouvy). Pro smlouvy upravené k dosažení souladu s požadavky Přílohy č. 7 OPŽP mohou být investice do provozního majetku předmětem dohody smluvních stran; v absenci dohody platí, že čistá současná hodnota relevantní části Požadovaného Příjmu Provozovatele v 2. OCF nesmí být vyšší než podle Modelu pro 1. OCF (s potřebnou úpravou o cenovou úroveň). V praxi je tato podmínka splněna, pokud investice a odpisy v každém roce 2. OCF jsou ve stejné nebo nižší výši než vychází z Modelu pro 1. OCF; v opačném případě je potřeba se obrátit na SFŽP pro informace k tomu, jak počítat čistou současnou hodnotu relevantní části Požadovaného Příjmu Provozovatele.

Případný investiční plán infrastrukturního majetku provozovatele (smluvní investice) se musí určit v souladu se smluvním Platebním mechanismem a obecně platnými předpisy.

(e) Případný přesun nákladů mezi položkami

Přesuny mezi nákladovými položkami v průběhu 1. OCF jsou řešeny v Nástroji pro 1. OCF. Pokud daný Platební mechanismus má „benevolentní“ variantu (v čl. 10.2.5), SFŽP vykládá jeho znění tak, že je přípustné přesouvat částky mezi položkami se stejným smluvním nastavením (tzn. mezi fixními, pevně danými položkami nebo mezi položkami se stejnou výší faktoru „z“). V případě „přísné“ varianty čl. 10.2.5, není možné uvažovat o přesunův mezi nákladovými položkami z titulu procesu PP.

(f) Případný návrh navýšení nákladového stropu

Vzorový text Platebního mechanismu v čl. 10.4 vyžaduje splnění specifických podmínek pro navýšení nákladového stropu v rámci procesu PP, zejména neplnění smluvních povinností vlastníka v 1. OCF anebo vznik nových požadavků vlastníka na rozsah, kvalitu nebo charakter provozování v 2. OCF.

Pokud jsou tyto podmínky splněny, provozovatel má představit svůj návrh na úpravu stropu s využitím listů *PV / OV doplněk*, kde je zapotřebí zadat úpravu stropu pro každý jednotlivý rok provozování v **2. OCF** v cenové úrovni Výchozího roku 2. OCF s využitím oddílu B (řádky 58-68). V tomto případě je provozovatel povinen takové navýšení věcně odůvodnit v podobě písemné zprávy vlastníkovi dle čl. 10.4.5.

(g) Posouzení návrhu provozovatele

Posouzení návrhu provozovatele, ať ze strany vlastníka nebo SFŽP, má alespoň 3 tři úrovně:

- **Kontrola úplnosti.** Je nutno ověřit, že Model a Nástroj jak 1. OCF, tak i pro 2. OCF jsou úplné, tzn., že všechny potřebné údaje ex post jsou přítomné pro všechny roky.
- **Kontrola správnosti.** Je nutno ověřit, že nedošlo ze strany provozovatele k úpravě vzorce, který představuje závazný výstup z procesu PP.
- **Kontrola případného návrhu na navýšení nákladového stropu anebo investičního plánu.** Pokud provozovatel navrhuje navýšení nákladového stropu (viz předchozí oddíl) nebo nerespektuje původní prognózu investičního plánu (možné pouze pro smlouvy, které nebyly soutěženy s Modelem a Nástrojem), je nutno zkoumat argumenty provozovatele ve světle smluvních podmínek a obecně platných předpisů.

Komplexní výstup z procesu PP je potřeba vždy předkládat SFŽP k odsouhlasení, ideálně při dosažení dohody smluvních stran v první polovině posledního roku 1. OCF.

V případě, že dojde k úpravám, které nejsou v souladu s aktuálním znění smlouvy, případně přesahují její rámec, je zapotřebí dokončit proces PP uzavřením dodatku, který musí být předem odsouhlasen SFŽP. V opačném případě SFŽP doporučuje, aby smluvní strany minimálně ztvdily nové nastavení 2. OCF pomocí smluvního protokolu (standardní znění PM tento bod nijak neřeší), který také musí být předmětem kontroly SFŽP před jeho uzavřením.

(h) Cenotvorba v prvních letech 2. OCF

Díky tomu, že cenotvorba v prvních dvou letech 2. OCF je nadále ovlivněna vyrovnáním z 1. OCF, je nutné zachovat propojení mezi soubory ...PP_1.OCF.xls a soubory ...PP_2.OCF.xls, dokud není určena cena pro vodné anebo stočné v druhém roku 2. OCF.

Vyrovnání dle odhadu a dle skutečnosti za předposlední a poslední rok 1. OCF jsou automaticky převzaté do tvorby cen pro první a druhý rok 2. OCF (tzn. na základě vstupů do listů PV / OV ex post a do listu *Investiční náklady* v souboru VN_vII.0.11PP_1.OCF.xls se mění listy PV / OV *Cena* v souboru VN_vII.0.11PP_2.OCF.xls) – za předpokladu funkční propojení mezi soubory.

Pro ověření této funkčnosti je vhodné provést kontrolu, že výpočty v MS Excelu jsou nastavené na „Automaticky“ a že propojení mezi soubory je v pořádku, tj. v MS Excelu při otevření všech čtyř souborů postupem: *Data – Upravit odkazy – Zkontrolovat stav*, má být stav „Zdroj je otevřen“.

Po uplynutí dvou let 2. OCF je možné zrušit „propojení“ na soubory z 1. OCF. Vzhledem k tomu, že soubory jsou zamčené, pro zrušení propojení mezi soubory je nutné využít pomocný soubor *Zrusit_propojeni.xls*. Všech 5 souborů musí být ve stejném adresáři:

- ZM_vII.0.11PP_1.OCF.xls (pro 1. OCF)
- VN_vII.0.11PP_1.OCF.xls (pro 1. OCF)
- ZM_vII.0.11PP_2.OCF.xls (pro 2. OCF)
- VN_vII.0.11PP_2.OCF.xls (pro 2. OCF)
- Zrusit_propojeni.xls.

Stačí potom otevřít soubor *Zrusit_propojeni.xls* a zpustit makro pomocí tlačítka.

2 UŽIVATELSKÁ ČÁST

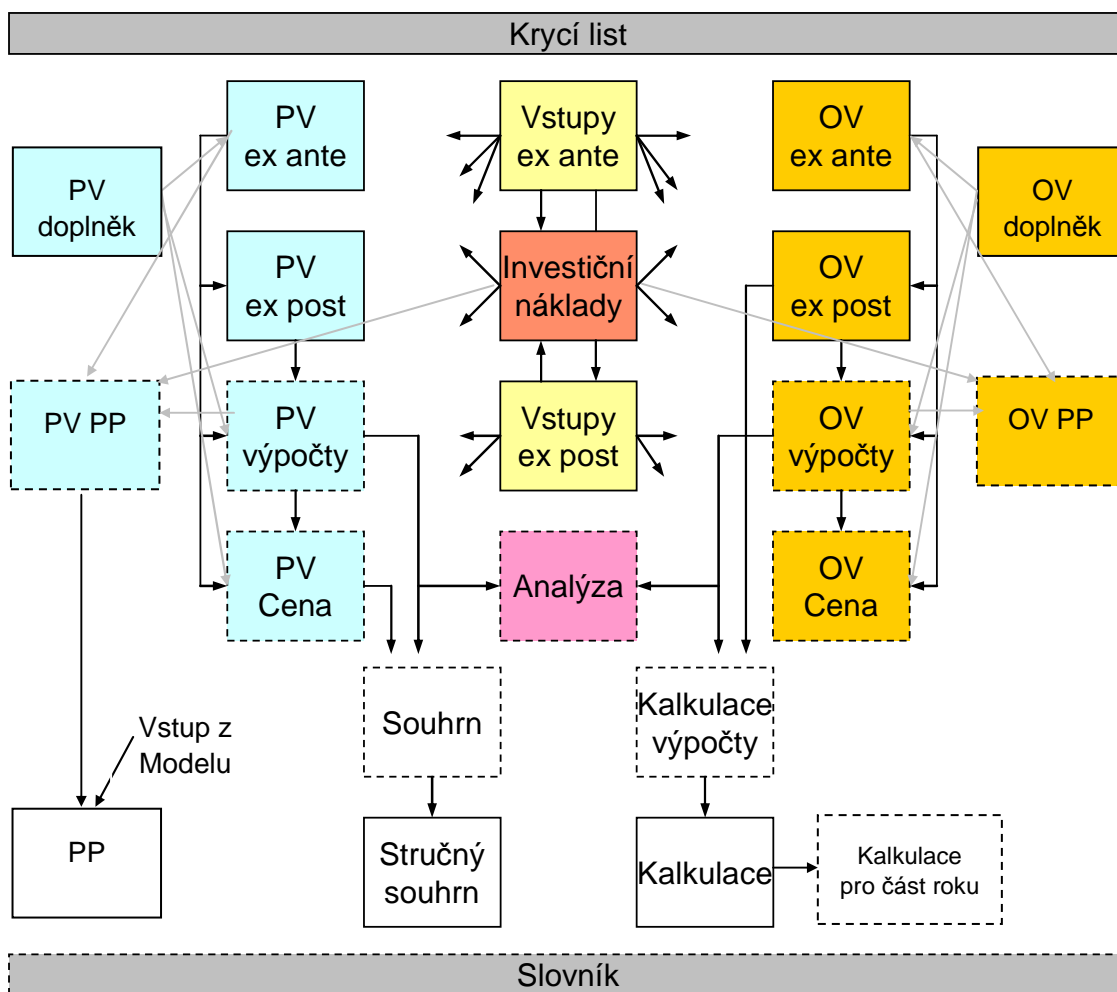
2.1 Struktura Nástroje II

Vzhledem k povinnosti aplikovat Model je jeho existence v Nástroji II předpokládána a prvotní data z něj přebírána. Jedná se o automatické propojení excelových souborů a takto plněné buňky jsou označeny světle zelenou šipkou (viz kap. 2.2). **Propojení je přednastavené a k jeho úspěšnému navázání je nutné uložit oba soubory do stejného adresáře a pojmenovat je přesně tak, jak je uvedeno v záložce „Úpravy > Propojení...“ uvnitř Excelu.** Přebíraná data jako výstup FM se týkají zejména jednotlivých částí ReHoK, investičních nákladů, Požadovaného příjmu a cen.

Co naopak je třeba vyplnit nejprve v Nástroji II a následně přebrat do Modelu II, je prognóza provozních nákladů Provozovatele a objemů (vody dodané, odvedené, čištěné). S touto prognózou je spojen také odhad vývoje cenových indexů. Další vstupy jsou navázány na možnost použití dvousložkové ceny a na potřebu dodatečných údajů pro vyplnění Kalkulace.

Nástroj II se skládá celkem z osmnácti listů, ovšem osm z nich zůstává v původním nastavení autorů skryto (viz Obrázek 1 – znázorněno přerušovanou čarou). Jejich následné zobrazení je možné zejména z důvodu snazšího pochopení vazeb a postupů využívaných Nástroje II při zpracování dat. Skladba listů je následující:

Obrázek 1: Struktura Nástroje II

Pozn.: Znázorněné vztahy listů „PV“ k ostatním listům platí i pro listy „OV“ a naopak. To znamená, že „OV výpočty“ a „OV Cena“ vstupují také do „Souhrnu“, dále pak „PV ex post“ a „PV výpočty“ vstupují do „Kalkulace výpočty“, dále „OV PP“ vstupuje do „PP“. List „Inv PP pomocny list“ má drobnou roli a není zde zobrazován.

Při konstrukci Nástroje II nebyl kladen takový důraz na rozdělení listů na listy vstupů a výstupů, jako při tvorbě Modelu II, ale spíše na dělení mezi složky (pitná – odpadní voda) a na listy ex ante (odhad dopředu) a ex post (následně zjištění skutečného stavu). Listů vstupů je tak několik, zejména jsou to „Vstupy ex ante“, „Vstupy ex post“, „Investiční náklady“, „PV ex ante“, „PV ex post“ a „OV ex ante“, „OV ex post“. Listy s minoritním podílem vstupů jsou pak „PV výpočty“, „OV výpočty“, „PV Cena“ a „OV Cena“.

Tabulka 2: Listy Nástroje II

List	Účel
Krycí list	Poskytuje podrobnosti o Vlastníkovi a Provozovateli.
Info	Poskytuje seznamy změn mezi verzemi Nástroje.
Vstupy ex ante	Obsahuje obecná nastavení týkající se obou složek. Primárně jde o nastavení odhadu meziročního nárůstu indexů v procentním vyjádření. Dále se zde nastavují podmínky pro dělbu úspor a úroky, v neposlední řadě pak zde lze rozhodnout o použití dvousložkové ceny.
Vstupy ex post	Zaznamenává skutečný vývoj indexů a úrokové míry. Zde se zadávají také prognózy vývoje ISC České národní banky a určuje se, zda a kdy skutečné hodnoty indexů <i>ex post</i> mají být používány ke „znovuprognozování“ indexů <i>ex ante</i> .
PP	Tento list slouží ke shrnutí hlavních výstupů z výpočtové části procesu Periodického přezkoumání. Je nutné nastavit dva přepínače podle skutečného znění Platebního mechanismu pro danou smlouvu, jinak nejsou žádné uživatelské vstupy.
Inv PP pomocny list	Tento list zahrnuje výpočty ohledně Investičních nákladů a periodického přezkoumání.
Investiční náklady	List zahrnující jak ex ante tak ex post část. Ex ante hodnoty jsou přejímány z Modelu II, ex post údaje se vyplňují v příslušných řádcích. Tři sekce se dělí na Provozní majetek, Infrastrukturní majetek Pitná voda a na Odpadní vodu. Uvádí se výše investic, odpisů a odprodeje majetku.
PV ex ante	Tento list slouží ke shrnutí výstupů z Modelu II pro Pitnou vodu, provedení prognózy provozních nákladů a objemu, zohlednění nové infrastruktury v provozních nákladech, nastavení dvousložkové ceny pro Pitnou vodu a zadání vstupů nutných do Kalkulace.
PV doplněk	Tento list přidává některé další funkce od verze II.0.10 dále: přesuny mezi položkami z důvodu dopadu vyhlášky č. 48/2014 Sb., úpravy z důvodu kvalifikovaných změn předpisů, možnost odkladu účinnosti a také začátku a konce provozování v průběhu roku.
PV ex post	Odhady z listu ex ante pro danou složku jsou konfrontovány se skutečností. Skutečné hodnoty se zanášejí v náležitém období – Odhad v říjnu příslušného roku, Skutečnost v první polovině roku následujícího.
PV výpočty	Hlavní výpočtové jádro Nástroje II pro Pitnou vodu. Přebírá informace z ostatních listů a zpracovává je náležitým způsobem. Rozsáhlostí a významem odpovídá listům v původním Vyrovnávacím nástroji. Obsahuje i tři pole pro přímé vstupy, vyplňované v případě použití Nástroje II pro druhé a další období cenové fixace.
PV Cena	Zobrazuje propočet ceny na základě Vyrovnání počítaného na předchozím listu. Stanovuje se zde cena na příští rok na základě původního odhadu ceny upraveného o vliv skutečnosti v minulých letech.
PV PP	Hlavní výpočtové jádro pro Pitnou vodu týkající se periodického přezkoumání. Přebírá informace z ostatních listů.
OV ex ante	Analogicky k listu PV, pouze pro Odpadní vodu.
OV doplněk	Analogicky k listu PV, pouze pro Odpadní vodu.
OV ex post	Analogicky k listu PV, pouze pro Odpadní vodu.
OV výpočty	Analogicky k listu PV, pouze pro Odpadní vodu.

List	Účel
OV Cena	Analogicky k listu PV, pouze pro Odpadní vodu.
OV PP	Analogicky k listu PV, pouze pro Odpadní vodu.
Analýza	V grafu a tabulce srovnává vývoj vybrané položky z pohledu: hodnota ex ante, hodnota při Vyrovnání „odhad“, hodnota při Vyrovnání „skutečnost“, výše Vyrovnání dle Odhadu a výše Vyrovnání dle Skutečnosti.
Souhrn	Tento list představuje kompletní výstup důležitých veličin opět ve sledování ex ante, Odhad, Skutečnost. Uvádí se zde výše celkového Vyrovnání a cena v jednotlivých letech. List je rozdělen na složky Pitné a Odpadní vody a dále na výstupy ve stálých a běžných cenách.
Stručný souhrn	Je krátkou verzí předchozího listu uvádějící pouze to nejn nutnější: objem, požadovaný příjem, Vyrovnání a nominální ceny (opět v členění na Pitnou a Odpadní vodu).
Kalkulace (výpočty)	Listy transformující výstupy Nástroje II do Kalkulace ve standardním formátu dle Obecného opatření MZe. Kalkulace za minulý rok je sestavena ze skutečných hodnot ex post. Odhad na příští rok vychází z ex ante hodnot, které jsou vždy upravovány o příslušné Vyrovnání v dané položce. Alternativně tímto Nástrojem II „automaticky navrženým“ hodnotám kalkulační na příští rok může provozovatel zadat přímým uživatelským vstupem (šedé buňky) svůj vlastní odhad. Jedinými údaji, které nelze měnit jsou cena (vypočtená při vyrovnání) a výše nájemného.
Kalkulace pro část roku	List prezentuje kalkulaci (ale nikoliv skutečnost) pro část roku v případě uplatnění faktoru „R“ na začátku nebo na konci smlouvy v průběhu roku.
Slovník	Funkční list zajišťující dvoujazyčnost (je možné přepnout mezi českým a anglickým jazykem). Ve výchozím nastavení je tento list uživateli skryt.

2.2 Barevná konvence v Nástroji II

Pro snazší orientaci je v Nástroji II dodržována určitá barevná konvence, která vychází z barev Modelu II, ale má v některých případech odlišný význam.

Výchozí rok

- je rokem (t), jehož kalkulace byla zvolena jako výchozí (určuje ex ante hodnoty pro budoucí indexaci). Pokud je k nastavení ex ante hodnot využívána poslední známá auditovaná skutečnost, je rok (t) rokem předcházejícím prvnímu roku prvního období cenové fixace. V tomto roce je již nastavována cena na první období cenové fixace, nedochází však ještě k Vyrovnání. **Pokud je vyžadován přímý uživatelský vstup, barva písma je bílá.**

První období cenové fixace

- jeho délka je volitelná (min. 5 let) a po jeho skončení se provádí „cenové přezkoumání“ – znovu nastavení podmínek Nástroje II. **Pokud je vyžadován přímý uživatelský vstup, barva písma je bílá.**

Druhé období cenové fixace

- délka je nastavena s ohledem na dobu životnosti smlouvy (dle OPŽP max. 10 let). **Pokud je vyžadován přímý uživatelský vstup, barva písma je bílá.**

Přímé uživatelské vstupy nebo Odhad

- význam této barvy je závislý na tom, kde se nachází. V oblastech ex post značí vstup do Vyrovnání dle Odhadu. V ostatních případech značí místo pro přímý uživatelský vstup (ručně vepsanou hodnotu).

Uživatelské vstupy - přepis předvolených hodnot

- takto označené buňky obsahují předvyplněné hodnoty (ať už přímo nebo vzorcem), které je možné uživatelem měnit. **Pozor! Po přepsání není možnost automatického návratu k původní hodnotě / vzorci.** Typickým příkladem jsou hodnoty *ex ante*, které mohou vycházet z historických dat, ale Provozovatel je může upravit.

Nerelevantní údaje

- šedé buňky nepatří do výběru dle aktuálního nastavení (nejsou pro dané období a podmínky relevantní).

Údaje z Modelu II

- takto podsvícené hodnoty jsou automaticky přebírány z Modelu II na základě propojení.

řádky uvozené touto šipkou požadují nějaký přímý vstup (**bílý text na časovém pozadí**).

řádky uvozené touto šipkou jsou přebírány automaticky z Modelu II (buňky jsou uzamčené a nelze je měnit).

Pokud není výslovně uvedeno jinak, všechny hodnoty v Nástroji II jsou uvedeny ve **stálých cenách**, tj. hodnoty jsou vyjádřeny k cenové úrovni konce Výchozího roku. V Modelu II je uplatněná konvence „konce roku“, tj. všechny hodnoty jsou počítány ke konci daného roku (pokud není výslovně psáno jinak).

2.3 Průvodce jednotlivými listy

2.3.1 Vstupy *ex ante*

Přehled vstupů do tohoto listu je uveden viz následující Tabulka 3. Nově od verze II.0.10 a dále je možné automaticky používat hodnoty všech indexů *ex post* ke „znovuprognózování“ jejich hodnot *ex ante*. To znamená, že výše indexu v roce $t+1$ je znovuprognózována v roce t ve výši *ex post* hodnoty roku t plus prognózovaný meziroční nárůst mezi rokem t a $t+1$. V případě indexu spotřebitelských cen, je meziroční nárůst dle oficiálního odhadu České národní banky (a hodnoty zadané uživatelem na listu „Vstupy *ex post*“); v případě ostatních indexů se jedná buď o výchozí hodnoty Nástroje nebo o prognózu uživatele. Lze také určit od jakého roku tento přístup ke znovuprognózování má být uplatněn, jak pro ISC tak i pro ostatní indexy (a to na listu „Vstupy *ex post*“). Znovuprognózování ISC je standardním přístupem, u ostatních indexů to vyžaduje úpravu Platebního mechanismu, přičemž vzorový dodatek zveřejněný SFŽP spolu s tímto Manuálem tuto změnu umožňuje.

Tabulka 3: List „Vstupy ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
P4	Sazba DPH	%	Vložte aktuální sazbu Daně z přidané hodnoty. Ovlivňuje výpočet finální ceny v kalkulaci (vč. DPH). Pokud se sazba změní, lze ji aktualizovat pro rok zobrazený v listě Kalkulace.	Zákon o DPH
P5	Faktor dělby úspor inv. nákladů	%	Úspory v oblasti investičních nákladů se dle tohoto faktoru budou dělit mezi provozovatele a odběratele. Čím je tento faktor vyšší, tím více je úspor předáno odběratelům (při P5 = 0% si všechny úspory ponechá provozovatel, při P5 = 100% jdou veškeré úspory ve prospěch odběratelů).	
E10	Index spotřebitelských cen	číselná hodnota	Zadáva se skutečná hodnota tohoto indexu (viz odst. 2.3.2) uveřejněná ČSÚ pro rok předcházející Výchozímu roku.	Český statistický úřad (ČSÚ)
F10:P10	Index spotřebitelských cen	%	Je třeba zadat uživatelův odhad budoucího vývoje tohoto indexu, a to v procentním vyjádření meziroční změny. Tento vstup je přebírán do Modelu II. Tyto prognózy jsou pak v řádcích 22 a 34 postupně nahrazené znovuprognózami provedenými v souladu s Platebním mechanismem na základě údajů zadaných v listu <i>Vstupy ex post</i> .	Model II
E11	Index cen průmyslových výrobců	číselná hodnota	Zadáva se skutečná hodnota tohoto indexu (viz odst. 2.3.2) uveřejněná ČSÚ pro rok předcházející Výchozímu roku.	Český statistický úřad (ČSÚ)
F11:P11	Index cen průmyslových výrobců	%	Je třeba zadat uživatelův odhad budoucího vývoje tohoto indexu, a to v procentním vyjádření meziroční změny.	Odhad Provozovatele
E12	Index cen elektrické energie	číselná hodnota	Zadáva se skutečná hodnota tohoto indexu (viz odst. 2.3.2) uveřejněná ČSÚ pro rok předcházející Výchozímu roku.	Český statistický úřad (ČSÚ)
F12:P12	Index cen elektrické energie	%	Je třeba zadat uživatelův odhad budoucího vývoje tohoto indexu, a to v procentním vyjádření meziroční změny.	Odhad Provozovatele
E13	Složený index cen energie	číselná hodnota	Zadáva se skutečná hodnota tohoto indexu (viz odst. 2.3.2) uveřejněná ČSÚ pro rok předcházející Výchozímu roku.	Český statistický úřad (ČSÚ)
F13:P13	Složený index cen energie	%	Je třeba zadat uživatelův odhad budoucího vývoje tohoto indexu, a to v procentním vyjádření meziroční změny.	Odhad Provozovatele

Tabulka 3: List „Vstupy ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
E14	Index cen stavebních děl – Pitná voda	číselná hodnota	Zadáva se skutečná hodnota tohoto indexu (viz odst. 2.3.2) uveřejněná ČSÚ pro rok předcházející Výchozímu roku.	Český statistický úřad (ČSÚ)
F14:P14	Index cen stavebních děl – Pitná voda	%	Je třeba zadat uživatelův odhad budoucího vývoje tohoto indexu, a to v procentním vyjádření meziroční změny.	Odhad Provozovatele
E15	Index cen stavebních děl – Odpadní voda	číselná hodnota	Zadáva se skutečná hodnota tohoto indexu (viz odst. 2.3.2) uveřejněná ČSÚ pro rok předcházející Výchozímu roku.	Český statistický úřad (ČSÚ)
F15:P15	Index cen stavebních děl – Odpadní voda	%	Je třeba zadat uživatelův odhad budoucího vývoje tohoto indexu, a to v procentním vyjádření meziroční změny.	Odhad Provozovatele
E16	Změna průměrné nominální hrubé měsíční mzdy	číselná hodnota	Hodnota změny oproti roku předcházejícímu Výchozímu roku je 1. Oproti tomuto roku pak bude vyjadřována změna v části ex post.	Český statistický úřad (ČSÚ)
F16:P16	Změna průměrné nominální hrubé měsíční mzdy	%	Je třeba zadat uživatelův odhad budoucího vývoje této změny, a to v meziročním procentním vyjádření. ¹⁰	Odhad Provozovatele
E17	Index poplatků za vypouštění OV	číselná hodnota	Smyslem tohoto „indexu“ je simulovat výši poplatků, která zůstává konstantní v nominálním vyjádření (v reálných cenách tedy klesá). Výchozí hodnotou je „původní“ stav rovný jedné.	Pevný „teoretický“ vstup
F17:P17	Index poplatků za vypouštění OV	%	Předpokladem je konstantní nominální výše těchto poplatků, proto jejich růst je očekáván 0%.	Odhad Provozovatele
C18	Index určený uživatelem	text	Tento index může být zvolen libovolně uživatelem. Musí být veřejně dostupný a obecně použitelný (zveřejnění ČSÚ).	Český statistický úřad (ČSÚ)
E18	Index určený uživatelem	číselná hodnota	Zadáva se skutečná hodnota tohoto indexu zvoleného uživatelem uveřejněná ČSÚ pro rok předcházející Výchozímu roku.	Český statistický úřad (ČSÚ)

¹⁰ Pozn.: „přednastavení“ tohoto odhadu ve verzi zveřejněné na www.opzp.cz je nastaveno schválně tak, aby nedocházelo k číselnému rozdílu prognózu při převodu hodnot z verzí vII.0.8, nicméně při použití přímo verzí vII.0.9 (bez převodu ze starší) je vhodné prognózu opravit dle skutečného aktuálního předpokladu.

Tabulka 3: List „Vstupy ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
F18:P18	Index určený uživatelem	%	Je třeba zadat uživatelův odhad budoucího vývoje tohoto indexu, a to v procentním vyjádření meziroční změny.	Odhad Provozovatele
řádek 19	Mzdový index	-	Je automaticky volen z upraveného ISC a Změny prům. nom. hrubé měsíční mzdy podle toho, co je menší.	Nástroj II
E43	ISC +	%	Zadáva se zde, o kolik procent má být navýšen ISC pro výpočet Mzdového indexu.	Ujednání v Provozní smlouvě
F60	Dělení užiteků z úspor v nákladech – Do (včetně)	%	Nastavení horní hranice prvního pásma pro dělení úspor. Udává, do kolika procent úspor z celkových fixních nákladů bude děleno v poměru uvedeném v H60.	Ujednání v Provozní smlouvě
H60	Dělení užiteků z úspor v nákladech – Podíl úspor spotřebiteli	%	Podíl, jaký případně spotřebiteli při dělení úspor v prvním pásmu.	Ujednání v Provozní smlouvě
F61	Dělení užiteků z úspor v nákladech – Do (včetně)	%	Nastavení horní hranice druhého pásma pro dělení úspor. Udává, do kolika procent úspor z celkových fixních nákladů bude dělena část úspor mezi touto a první horní hranicí (F60) v poměru uvedeném v H61.	Ujednání v Provozní smlouvě
H61	Dělení užiteků z úspor v nákladech – Podíl úspor spotřebiteli	%	Podíl, jaký případně spotřebiteli při dělení úspor v druhém pásmu.	Ujednání v Provozní smlouvě
H62	Dělení užiteků z úspor v nákladech – Podíl úspor spotřebiteli	%	Podíl, jaký případně spotřebiteli při dělení úspor v třetím pásmu.	Ujednání v Provozní smlouvě
F66	Práh použití penále	%	Znamená hranici, od které je aplikována zvýšená úroková sazba pro úročení W_{t-1} , které je placené ve prospěch odběratelů (viz PM čl. 4.2.2). Pokud toto W_{t-1} představuje méně než těchto x% Požadovaného příjmu sníženého o Nájemné, nebude penalizační úrok uložen.	Ujednání v Provozní smlouvě
F67	Nárůst v PRIBOR základní úrokové sazby	%	Dohodnuté navýšení pro určení základní úrokové míry používané pro běžné úročení v rámci PM.	Ujednání v Provozní smlouvě

Tabulka 3: List „Vstupy ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
F68	Zvýšení základní úrokové sazby úroků z dlužné částky	%	Aplikovaná výše penalizačního úroku v případě překročení hranice uvedené v F66.	Ujednání v Provozní smlouvě
(přepínač) C72	Pevná složka ceny	-	Tímto přepínačem se volí, zda Provozovatel využívá možnosti použití dvousložkové ceny či nikoliv.	Ujednání v Provozní smlouvě
C75:C82	Kategorie - názvy (pevné složky ceny)	text	Zde je třeba zadat slovní vymezení (název) jednotlivých kategorií pevné složky ceny. Tato oblast se zobrazí, pokud je přepínač v řádku 72 nastaven na ANO. Identifikace kategorie se předpokládá vymezením rozsahu (např. vodoměr s průtočností „do 2,5 m ³ /h nebo přípojka s průměrem od 10 do 50 mm).	Hodnoty dle ujednání o dvousložkové ceně ve smlouvě
G75:P82	Kategorie - hodnoty (pevné složky ceny)	m3/h, mm, m3/rok	Tato oblast se zobrazí, pokud je přepínač v řádku 72 nastaven na ANO. Ke zvoleným kategoriím ve sloupci C je třeba přiřadit hodnoty (U_i), které vstupují do rovnice výpočtu pevné složky ceny. Toto nastavení lze měnit pro každý rok. Jednotky se liší podle zvoleného typu technického parametru (průtočnost vodoměru, průměr přípojky nebo odebrané množství vody).	Hodnoty dle ujednání o dvousložkové ceně ve smlouvě
F86	Maximální přípustná míra realizace obnovujících oprav	%	Jedná se o doporučenou hodnotu hranice x_{\max} (viz „Platební mechanismus“ kap. 5.6), která je shora omezující pro míru promítání realizace obnovujících oprav. Pokud by skutečná realizace obnovujících oprav v daném roce překročila tuto hranici, nebude již toto další navýšení promítnuto do ceny.	Provozní smlouva
F87	Minimální přípustná míra realizace obnovujících oprav	%	Jedná se o doporučenou hodnotu hranice x_{\min} (viz „Platební mechanismus“ kap. 5.6), která je určující pro aplikaci Sankčního znevýhodnění. Pokud skutečná míra realizace bude nižší než tato hranice, vyrovnání v neprospěch Provozovatele bude navýšeno faktorem „f“ (viz níže).	Provozní smlouva
F88	Sankční znevýhodnění promítnutí míry realizace obnovujících oprav	#	Nebo-li faktor „f“ (viz „Platební mechanismus“ kap. 5.6). Tento faktor znevýhodňuje Provozovatele při nedodržení Ročního Plánu Obnovujících Oprav o více než $(100 - x_{\min})\%$. Čím je faktor „f“ vyšší, tím je větší znevýhodnění v neprospěch Provozovatele při Vyrovnání s promítnutím míry realizace.	Provozní smlouva

2.3.2 Vstupy ex post

Přehled vstupů do tohoto listu je uveden viz následující Tabulka 4.

Tabulka 4: List „Vstupy ex post“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
E4	Současný rok	rok	Každý rok je třeba tento údaj aktualizovat tak, jak ve skutečnosti postupuje čas. Ovlivňuje, jaká časová oblast je pro uživatele v Nástroji II relevantní a tím i jaká bude zobrazena (pouze minulost po současnost). K pohybu mezi roky lze využít tlačítka + a -. Po přechodu na další rok jsou políčka F4 a I4 „vynulována“, protože se nacházíme na začátku daného roku, kdy ještě neznáme skutečnost minulého roku [F4] ani odhad ve 3. čtvrtletí [I4] roku současného.	Kalendář
(přepínač) F4	Zadat skutečnost t-1	√ /	Viz E4. Slouží k zanesení faktu, že již známe skutečnost – auditované výsledky za předchozí rok (cca duben až červen roku současného).	Kalendář
(přepínač) I4	Zadat odhad za ¾ roku t	√ /	Viz E4. Slouží k zanesení skutečnosti, že chceme vložit data získaná při odhadu (cca v říjnu), jak dopadne současný rok, na základě prvních tří čtvrtletí.	Kalendář
řádek 9	Index spotřebitelských cen	číselná hodnota	Zadáva se index k 31. říjnu (nebo jinému smluvně zvolenému datu) uvedeného roku a dále je považován za konečný (neprovádí se upřesnění dle skutečnosti). Jedná se o ISC uveřejňovaný ČSÚ.	Český statistický úřad (ČSÚ)
řádek 10	Index cen průmyslových výrobců	číselná hodnota	Zadáva se index k 31. říjnu (nebo jinému smluvně zvolenému datu) uvedeného roku a dále je považován za konečný (neprovádí se upřesnění dle skutečnosti). Jedná se o index 7004 podle sekce a subsekce CZ-CPA, kód BCDE = ÚHRN, určený ČSÚ.	Český statistický úřad (ČSÚ)
řádek 11	Index cen elektrické energie	číselná hodnota	Zadáva se index k 31. říjnu (nebo jinému smluvně zvolenému datu) uvedeného roku a dále je považován za konečný (neprovádí se upřesnění dle skutečnosti). Jedná se o index Elektřiny, přenosu, rozvodu (součást ICPV 7004) podle sekce, subsekce, oddílu a skupiny CZ-CPA, kód D351, určený ČSÚ.	Český statistický úřad (ČSÚ)
řádek 12	Složený index cen energie	číselná hodnota	Zadáva se index k 31. říjnu (nebo jinému smluvně zvolenému datu) uvedeného roku a dále je považován za konečný (neprovádí se upřesnění dle skutečnosti). Jedná se o Elektřina, Plyn, Pára, Klimatiz. (součást ICPV 7004) podle sekce, subsekce, oddílu a skupiny CZ-CPA, kód D35, určený ČSÚ.	Český statistický úřad (ČSÚ)

Tabulka 4: List „Vstupy ex post“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 13	Index cen stavebních děl – Pitná voda	číselná hodnota	Zadává se index k 31. říjnu (nebo jinému smluvně zvolenému datu) uvedeného roku a dále je považován za konečný (neprovádí se upřesnění dle skutečnosti). Index cen stavebních děl v oboru vodovodů kód CZ-CC 2222 pro vedení vody místní trubní, určovaný ČSÚ.	Český statistický úřad (ČSÚ)
řádek 14	Index cen stavebních děl – Odpadní voda	číselná hodnota	Zadává se index k 31. říjnu (nebo jinému smluvně zvolenému datu) uvedeného roku a dále je považován za konečný (neprovádí se upřesnění dle skutečnosti). Index cen stavebních děl v oboru vodovodů kód CZ-CC 2223 pro vedení kanalizace místní trubní, určovaný ČSÚ.	Český statistický úřad (ČSÚ)
řádek 15	Změna průměrné nominální hrubé měsíční mzdy	číselná hodnota	Určováno ČSÚ. Třeba zadávat v podobě indexu (navýšení meziročně o údaj uvedený ČSÚ). Ve Výchozím roce má tento index hodnotu 1 a v dalších letech pak vždy $\text{Index}_{(t)} = \text{Index}_{(t-1)} * (1 + x)$, kde x je meziroční změna průměrné nominální hrubé měsíční mzdy vyjádřená v %.	Český statistický úřad (ČSÚ)
řádek 16	Index poplatků za vypouštění OV	číselná hodnota	Pokud nedojde k obecné změně výše těchto poplatků, „skutečnost“ zadávaná v tomto řádku bude vždy 1.000, tedy žádná nominální změna. V případě legislativní změny lze pak touto cestou „vyrovnat“ změnu ve výši těchto poplatků dopočtem (zde zadaný index bude odrážet poměr nové výše poplatku k původní).	Relevantní právní předpis
řádek 17	Index určený uživatelem	číselná hodnota	Zadává se index k 31. říjnu uvedeného roku a dále je považován za konečný (neprovádí se upřesnění dle skutečnosti). Jedná se o index vybraný na listu „Vstupy ex ante“.	Český statistický úřad (ČSÚ)
řádek 18	Mzdový index	-	Je automaticky volen z ISC a Změny prům. nom. hrubé měsíční mzdy podle toho, co je menší.	Nástroj II
řádek 47	Průměrný 1-roční PRIBOR	%	Průměr jednoroční pražské mezibankovní nabídkové sazby (PRIBOR) během posledních 365 dnů do 31. října (nebo jiného smluvně zvoleného data).	ČNB / ČSÚ

Tabulka 4: List „Vstupy ex post“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 53	Prognóza inflace dle Zprávy o inflaci ČNB	%, meziročně, průměr	Zde se zadává poslední oficiální čtvrtletní prognóza vývoje ISC. Při nastavení Platebního mechanismu podle vzorového přístupu to znamená, že ke konci října roku t se zadává hodnota ze Zprávy o inflaci ČNB za třetí čtvrtletí roku $t+1$. Pokud načasování Platebního mechanismu je posunuto tak, že rozhodující indexy jsou ty k pololetí, pak se zadává hodnota za druhé čtvrtletí roku $t+1$. Tyto údaje jsou používány ke znovuprognozování ISC (řádek 22 na listu <i>Vstupy ex ante</i>) pro účel určení výše nájemného a vůbec pro určení cenové hladiny cen v dalším roce v souladu s Platebním mechanismem.	
řádek 58	Využít hodnoty ISC ex post pro prognózu od roku	rok	Zde se zadává od jakého roku se má uplatnit znovuprognozování ISC dle výše popsaného postupu. Pokud je buňka prázdná, znovuprognozování ISC je uplatněno pro všechny roky, pro které je zadána jak hodnota indexu ISC ex post, tak i hodnota prognózy ČNB v ř. 53.	
řádek 59	Využít hodnoty ostatních indexů ex post pro prognózu od roku	rok	Zde se zadává od jakého roku se má případně uplatnit znovuprognozování ostatních indexů. Pokud je buňka prázdná, znovuprognozování ostatních indexů je uplatněno pro všechny roky, pro které je zadána hodnota indexu ISC ex post. Pokud znovuprognozování ostatních indexů nemá být uplatněno vůbec, je potřeba zde zadat rok, který je vyšší, než poslední rok smlouvy, např. 9999. <i>Pozor, pro smlouvy připravené dříve, než koncem r. 2014, bude zapotřebí umožnit případné znovuprognozování ostatních indexů dodatkem (protože do té doby standardní platební mechanismus s touto možností nepočítal)! Bez dodatku je nutné zadat 9999.</i>	

2.3.3 PP

Přehled vstupů do tohoto listu je uveden viz následující Tabulka 5.

Tabulka 5: List „PP“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
(přepínač) C9	Přepínač volby dle čl. 10.2.2 (a)	-	Je třeba zde vybrat možnost dle textu Platebního mechanismu čl. 10.2.2 (a), zda se jedná o zvolenou variantu „Průměr až do předposledního roku“ či „Předposlední rok“.	čl. 10.2.2 (a) Platebního mechanismu pro danou smlouvu
(přepínač) L9	Přepínač volby dle čl. 10.2.5	-	Zde je možnost vybrat ze dvou možností nastavení dle textu Platebního mechanismu čl. 10.2.5. Jedná se buď o zvolení „Benevolentní varianty tzn. počítat s agregovanou hodnotou“ nebo „Přísné varianty tzn. počítat pro každou položku zvlášť“.	čl. 10.2.5 Platebního mechanismu pro danou smlouvu
G110 skrytá buňka)	Přepínač volby přístupu k provoznímu majetku v 2. OCF	-	Zde je možnost vybrat ze dvou možností nastavení přístupu k provoznímu majetku v 2. OCF. Jedná se o zvolení buď: varianty 0 „Přidělený provozní majetek spolu s infrastrukturním majetkem pro každou složku zvlášť - výchozí předpoklad, pokud je zvolena varianta odpisů "v rámci zadání provozních nákladů uživatelem", a nejsou smluvní investice“; nebo varianty 1 „Provozní majetek přidělený z celého majetku provozní společnosti - výchozí předpoklad, pokud je zvolena varianta odpisů "automatickým výpočtem Modelu" nebo jsou smluvní investice“. Pro více informací k této volbě viz prosím oddíl 1.9.3(b) výše.	Pouze SFŽP může upravit na podnětu vlastníka

2.3.4 Investiční náklady

List „Investiční náklady“ se skládá ze čtyř oblastí (situovaných horizontálně vedle sebe), kterými jsou: oblast Nominální (běžné ceny), Stálé ceny (regulatorní odpisy), Účetní odpisy (stálé ceny) a Úprava odpisů o inflaci. Přímé uživatelské vstupy se provádí pouze v první z nich, kde se v jednotlivých letech vyplňují žluté (pro „Odhad“) a béžové (pro „Skutečnost“) řádky. Do ostatních oblastí spadají buď jen výpočty (časově – indexy upravované předchozí vstupy), nebo automatické vstupy z Modelu II. Přehled vstupů do tohoto listu je uveden viz následující Tabulka 6.

V případě odložené účinnosti výpočtů dle Platebního mechanismu je nutné zadat údaje *ex post* podle prognózy *ex ante* pro léta, než je Platební mechanismus účinný.

Tabulka 6: List „Investiční náklady“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
Oddíl A. Provozní majetek				
F9:P9	Investice v roce, 'Odhad'	tis. Kč	Výše investic do provozního majetku v jednotlivých letech ve výši „Vyrovnání dle odhadu“. Zadávat v běžných cenách, tak jak jsou skutečně zjištěny (odhadovány).	Účetnictví Provozovatele
F10:P10	Investice v roce, 'Skutečnost'	tis. Kč	Výše investic do provozního majetku v jednotlivých letech ve výši „Vyrovnání dle skutečnosti“. Zadávat v běžných cenách, tak jak jsou skutečně zjištěny.	Účetnictví Provozovatele
F16:P16	Odprodej majetku v roce, 'Odhad'	tis. Kč	Hodnota odprodaného provozního majetku v jednotlivých letech ve výši „Vyrovnání dle odhadu“. Zadávat v běžných cenách, jak je skutečně zjišťováno (odhadováno).	Účetnictví Provozovatele
F17:P17	Odprodej majetku v roce, 'Skutečnost'	tis. Kč	Hodnota odprodaného provozního majetku v jednotlivých letech ve výši „Vyrovnání dle skutečnosti“. Zadávat v běžných cenách, tak jak je skutečně zjišťováno.	Účetnictví Provozovatele
F23:P23	Odpisy investice z roku ...stávající majetek	tis. Kč	Požadovány jsou odpis (odpisový plán) majetku, který byl ve vlastnictví Provozovatele ve Výchozím roce. Tyto odpisy zadejte v běžných cenách, tak jak jsou skutečně v účetnictví. Jedná se o výši ve „Vyrovnání dle odhadu“.	Účetnictví Provozovatele
F24:P24	Odpisy investice z roku ...stávající majetek	tis. Kč	Požadovány jsou odpis (odpisový plán) majetku, který byl ve vlastnictví Provozovatele ve Výchozím roce. Tyto odpisy zadejte v běžných cenách, tak jak jsou skutečně v účetnictví. Jedná se o výši ve „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele
F26:P26, F29:P29, atd.	Odpisy investice z roku ... rok x, x+1 atd.	tis. Kč	Požadovány jsou odpis (odpisový plán) jen toho majetku, který byl pořízen v roce uvedeném v hlavičce (počínaje Výchozím rokem). Odpisy zadávejte v běžných cenách, jak jsou v účetnictví. Jedná se o výši odpisů ve „Vyrovnání dle odhadu“.	Účetnictví Provozovatele
F27:P27, F30:P30, atd.	Odpisy investice z roku ... rok x, x+1 atd.	tis. Kč	Požadovány jsou odpis (odpisový plán) jen toho majetku, který byl pořízen v roce uvedeném v hlavičce (počínaje Výchozím rokem). Odpisy zadávejte v běžných cenách, jak jsou v účetnictví. Jedná se o výši odpisů ve „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele

Tabulka 6: List „Investiční náklady“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
F66:P66	Přidělení provozního majetku na danou službu - Vodné	%	Lze zde upravit přiřazení původně nastavené v Modelu II. Pokud dojde ke změnám ve struktuře provozního majetku, pro „Vyrovnání dle odhadu“ se tento fakt projeví zde.	Účetnictví Provozovatele
F67:P67	Přidělení provozního majetku na danou službu - Vodné	%	Lze zde upravit přiřazení původně nastavené v Modelu II. Pokud dojde ke změnám ve struktuře provozního majetku, pro „Vyrovnání dle skutečnosti“ se tento fakt projeví zde.	Účetnictví Provozovatele
F69:P69	Přidělení provozního majetku na danou službu - Stočné	%	Lze zde upravit přiřazení původně nastavené v Modelu II. Pokud dojde ke změnám ve struktuře provozního majetku, pro „Vyrovnání dle odhadu“ se tento fakt projeví zde.	Účetnictví Provozovatele
F67:P67	Přidělení provozního majetku na danou službu - Stočné	%	Lze zde upravit přiřazení původně nastavené v Modelu II. Pokud dojde ke změnám ve struktuře provozního majetku, pro „Vyrovnání dle skutečnosti“ se tento fakt projeví zde.	Účetnictví Provozovatele
<p style="text-align: center;">Oddíl B. Vodné a C. Stočné (analogicky oddílu A, pouze pro infrastrukturní majetek přidělený buď pitné nebo odpadní vodě)</p>				

2.3.5 PV/OV ex ante

Tento list slouží především k provedení prognózy provozních nákladů, která je následně přejímána Modelem II. Přehled vstupů do tohoto listu je uveden viz následující Tabulka 7.

Tabulka 7: List „PV/OV ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
Oddíl A. Model				
(většina vstupů je přebírána automaticky z Modelu II., zbylé pak jsou výpočty v rámci Nástroje II)				
Oddíl B. Provozní náklady				
F48:F49, F52 a F54:F56	faktor „z“ pro vybrané fixní provozní náklady	desetinné číslo mezi 0 a 1	Faktor „z“ byl do Nástroje II zakomponován na základě konfrontace návrhu s odbornou veřejností. Představuje míru, do jaké jsou tyto vybrané fixní provozní náklady promítány do ceny. Pokud je zadána 0, náklady nejsou promítány a vstupují do ceny na základě přístupu Ex ante. V případě zadání hodnoty 1 by byly dané náklady plně promítány do ceny.	Ujednání v Provozní smlouvě
F79:F89	Fixní náklady – Ex ante	tis. Kč	Zde je zadávána hodnota příslušných provozních nákladů z kalkulace Výchozího roku.	Kalkulace pro Výchozí rok
E79:E89	Ex ante hodnoty	tis. Kč	Jedná se o hodnotu, která bude po celé období cenové fixace pouze indexována (pokud není příslušný náklad částečně promítán do ceny). Předvolená výše vychází z hodnoty Výchozího roku, lze však použít také hodnotu poslední známé auditované skutečností. Hodnotu ex ante je možné s odůvodněním snížit (pouze velmi výjimečně zvýšit) dle argumentace Provozovatele. Upřesnění u položek Výrobní a Správní režie: „- bez odpisů“ resp. „(včetně odpisů)“ se mění v závislosti na provedené volbě v Modelu II (viz také informace v řádku 76).	Strategie Provozovatele
G91:P91	Index změny původních obnovujících oprav infra. majetku	#	V tomto řádku je možné i během Období Cenové Fixace upravovat (formou indexu) ex ante hodnotu položky „4.2b opravy infrastrukturního majetku – obnovující“ pro budoucí roky (z roku na rok), při respektování smluvních podmínek. Nová hodnota ex ante nesmí být nižší než smluvně zakotvená minimální výše těchto oprav.	Rozhodnutí vlastníka dle možností provozní smlouvy
F95:P95	Objem	tis. m3/rok	Objem vody dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV), který je predikován do budoucna dle uvážení Provozovatele.	Model II

Tabulka 7: List „PV/OV ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
F99:P99 (jen pro PV)	Hodnota psi	číselná hodnota	Uvádí poměr vody k realizaci k vodě dodané (číslo větší než jedna). Pomocí tohoto čísla pak dochází k přepočtu z nákladů na jeden m ³ dodané vody na náklady na jeden m ³ vody čerpané, vyrobené. Prognóza zde uvedená je používána i pro všechna vyrovnání, čímž v případě pozdějšího snižování ztrát vody v síti Provozovatelem dochází k realizaci dodatečného zisku, který si Provozovatel zcela ponechá.	Provozní evidence
F104:P106	Náklady dle objemu s promítnutím	Kč/m ³	Zadá se prognóza těchto provozních nákladů na celých deset let dopředu. Jedná se o hodnotu na jeden m ³ vody dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV).	Účetnictví Provozovatele
F109	Náklady dle objemu indexované	Kč/m ³	Požaduje se hodnota z kalkulace Výchozího roku, přepočtená na jeden m ³ dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV) vody.	Kalkulace pro Výchozí rok
Oddíl C. Nová infrastruktura				
(přepínač) C113	Rozšíření sítě (První investiční program)	√ /	Zaškrtnout v případě existence investičního programu mající charakter „rozšiřování sítě“ (navýšení počtu přípojek) s dopadem do provozních nákladů.	Investiční plán
F115:P115	Harmonogram realizace	%	Zadat kumulativně míru dokončení Prvního investičního programu. V případě dokončení bude uvedeno v daném roce i ve všech následujících hodnota 100%.	Plán projektu
E118	Počet přípojek Současné	číselná hodnota	Zadá se současný počet zákaznických přípojek. Pozn. VYPLNIT VŽDY!	Provozní evidence
E119	Počet přípojek Nové	číselná hodnota	Zadá se celkový počet nově plánovaných přípojek, které budou v horizontu pěti let v rámci Prvního investičního programu připojeny.	Plán projektu
E122:E132	Náklady dle počtu přípojek - na jednu přípojku	Kč	Ex ante hodnoty vypočtené z celkových současných nákladů a současných přípojek (E118). Může být s odůvodněním změněno. Pro náklady neovlivněné Prvním investičním programem zadejte hodnotu 0.	Plán projektu
(přepínač) C124	Další investiční programy	√ /	Zaškrtnout v případě existence alespoň jednoho investičního programu, majícího charakter rekonstrukce.	Investiční plán
F137:P137	Harmonogram realizace - Druhý investiční program	%	Zadat kumulativně míru dokončení Druhého investičního programu. V případě dokončení bude uvedeno v daném roce i ve všech následujících hodnota 100%.	Plán projektu

Tabulka 7: List „PV/OV ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
F138:P138	Harmonogram realizace - Třetí investiční program	%	Zadat kumulativně míru dokončení Třetího investičního programu. V případě dokončení bude uvedeno v daném roce i ve všech následujících hodnota 100%.	Plán projektu
F139:P139	Harmonogram realizace - Čtvrtý investiční program	%	Zadat kumulativně míru dokončení Čtvrtého investičního programu. V případě dokončení bude uvedeno v daném roce i ve všech následujících hodnota 100%.	Plán projektu
(přepínač) F141	Druhý investiční program	√ / -	Zaškrtnout v případě existence takového investičního programu.	Investiční plán
(přepínač) I141	Třetí investiční program	√ /	Zaškrtnout v případě existence takového investičního programu.	Investiční plán
(přepínač) L141	Čtvrtý investiční program	√ /	Zaškrtnout v případě existence takového investičního programu.	Investiční plán
F143:F150	Fixní náklady s počátečním vyrovnáním	tis. Kč	Zadat výši provozních nákladů za rekonstruovaný objekt v Druhém in. programu ve Výchozím roce. Tyto hodnoty budou z původního odhadu za celek odebrány a nahrazeny odhadem nových provozních nákladů objektu (G143:G150).	Provozní evidence
G143:G150	Fixní náklady s počátečním vyrovnáním	tis. Kč	Jedná se o odhad nové výše provozních nákladů spojených s rekonstruovaným objektem v Druhém in. programu.	Plán projektu
I143:I150	Fixní náklady s počátečním vyrovnáním	tis. Kč	Zadat výši provozních nákladů za rekonstruovaný objekt ve Třetím in. programu ve Výchozím roce. Tyto hodnoty budou z původního odhadu za celek odebrány a nahrazeny odhadem nových provozních nákladů objektu (J135:J144).	Provozní evidence
J143:J150	Fixní náklady s počátečním vyrovnáním	tis. Kč	Jedná se o odhad nové výše provozních nákladů spojených s rekonstruovaným objektem ve Třetím in. programu.	Plán projektu
L143:L150	Fixní náklady s počátečním vyrovnáním	tis. Kč	Zadat výši provozních nákladů za rekonstruovaný objekt ve Čtvrtém in. programu ve Výchozím roce. Tyto hodnoty budou z původního odhadu za celek odebrány a nahrazeny odhadem nových provozních nákladů objektu (M135:M144).	Provozní evidence
M143:M150	Fixní náklady s počátečním vyrovnáním	tis. Kč	Jedná se o odhad nové výše provozních nákladů spojených s rekonstruovaným objektem ve Čtvrtém in. programu.	Plán projektu
F155, I155, L155	Elektrická energie	Kč/m ³	Původní náklady analogicky fixním nákladům, opět za investiční programy II., III. a IV. Uváděné na jeden m ³ vody dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV).	Provozní evidence

Tabulka 7: List „PV/OV ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
G155 J155, M155	Elektrická energie	Kč/m ³	Nový odhad nákladů analogicky fixním nákladům, opět za investiční programy II., III. a IV. Uváděné na jeden m ³ vody dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV).	Plán projektu
F158, I158, L158	Objem	tis. m3/rok	Objem vody dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV) vztažený k původnímu objektu rekonstrukce.	Provozní evidence
G158 J158, M158	Objem	tis. m3/rok	Nově odhadovaný objem v rekonstruovaném objektu. Objem vody dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV).	Plán projektu
Oddíl D. Celkové provozní náklady – ex ante				
F180:P180 (jen pro OV)	Objem vody odvedené celkem	tis. m3/rok	Pro účel výpočtu cen je třeba zadat i prognózu vody odvedené v jednotlivých letech.	Provozní evidence
Oddíl E. Pevná složka ceny				
Při využití nástroje MZe pro výpočet dvousložkové ceny je nutné vyplnit Nástroj II nejprve pro jednosložkovou variantu a použít pro výpočty dvousložky hodnoty z listu Kalkulace (ÚVN, zisk, objem). Pak lze přebrat vypočítané proměnné z nástroje MZe pro tento oddíl E. jako vstupy (v běžných cenách).				
G188:P188	Konstanta pevné složky – „k“	číselná hodnota	Dosadit konstantu z výpočtu dvousložkové ceny pro nadcházející rok. Výpočet a jeho kontrolu je nutné provést mimo Nástroj II. Při jeho provedení lze využít informativní řádky 177 a 178 na tomto listě.	Příloha smlouvy k výpočtu pevné složky ceny
G189:P189	Konstanta pevné složky – „a“	číselná hodnota	Dosadit konstantu z výpočtu dvousložkové ceny pro nadcházející rok. Výpočet a jeho kontrolu je nutné provést mimo Nástroj II. Při jeho provedení lze využít informativní řádky 177 a 178 na tomto listě.	Příloha smlouvy k výpočtu pevné složky ceny
G190:P190	Konstanta pevné složky – „b“	číselná hodnota	Dosadit konstantu z výpočtu dvousložkové ceny pro nadcházející rok. Výpočet a jeho kontrolu je nutné provést mimo Nástroj II. Při jeho provedení lze využít informativní řádky 177 a 178 na tomto listě.	Příloha smlouvy k výpočtu pevné složky ceny
G193:P200	Počet proměnných v kategorii	číselná hodnota	Zadat hodnotu pro nadcházející rok. Jedná se o odhad „počtu“ proměnných v jednotlivých kategoriích. Např. kolik bude vodoměrů v kategorii „průtočnost do 2,5 m ³ /h“.	Provozní evidence
F203:P203 (jen pro OV)	Objem (Odpadní vody z jiných zdrojů)	tis. m ³ /rok	Odpadní vody z jiných zdrojů jsou součástí pevné složky ceny u dvousložkové ceny pro odpadní vodu. Toto je objem nutný pro její výpočet.	Provozní evidence

Tabulka 7: List „PV/OV ex ante“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
F204:P204 (jen pro OV)	Cena (Odpadní vody z jiných zdrojů)	Kč/m ³ (běžné ceny)	Odpadní vody z jiných zdrojů jsou součástí pevné složky ceny u dvousložkové ceny pro odpadní vodu. Toto je cena nutná pro její výpočet.	Kalkulace dvousložkové ceny
Oddíl F. Kalkulace				
F213:P213	Finanční náklady	tis. Kč	Ex ante prognóza finančních nákladů (nejsou zahrnuty do provozních nákladů, z principu OPŽP vlastně ve výsledku snižují přiměřený zisk).	Účetnictví Provozovatele
F214:P214	Finanční výnosy	tis. Kč	Ex ante prognóza finančních výnosů v souvislosti s novou povinnou formou vyúčtování cen pro vodné a stočné dle vyhlášky MZe č. 48/2014 (nejsou zahrnuty do provozních nákladů, snižují finanční náklady).	Účetnictví Provozovatele
F215:P215	Objem vody – domácnosti	tis. m ³ /rok	Údaje za domácnosti pro vodu dodanou (pro PV) a vodu odváděnou (pro OV).	Provozní evidence
F216:P216 (jen pro PV)	Pitná nebo odpadní voda převzatá	tis. m ³ /rok	Položka v Kalkulaci na straně pitné vody.	Provozní evidence
F216:P216 (jen pro OV)	Voda srážková fakturovaná	tis. m ³ /rok	Položka v Kalkulaci na straně odpadní vody.	Provozní evidence
F217:P217	Pitná nebo odpadní voda předaná	tis. m ³ /rok	Položka v Kalkulaci na straně odpadní vody.	Provozní evidence
F219:P219	Hodnota infrastruktur.m.podle VÚME	tis. Kč	Údaj potřebný pro Kalkulaci (dle Opatření obecné povahy MZe).	Provozní evidence
F220:P220	Pořizovací cena provozního maj.	tis. Kč	Údaj potřebný pro Kalkulaci (dle Opatření obecné povahy MZe).	Provozní evidence
F221:P221	Počet pracovníků	číselná hodnota	Údaj potřebný pro Kalkulaci (dle Opatření obecné povahy MZe).	Provozní evidence

2.3.6 PV/OV doplněk

Tento list zrealizuje některé nové funkčnosti Nástroje od verze II.0.10 a dále, konkrétně: přesuny mezi položkami z důvodu dopadu vyhlášky MZe č. 48/2014 Sb., úpravy z důvodu kvalifikovaných změn předpisů, možnost odkladu účinnosti a také začátku a konce provozování v průběhu roku. Přehled vstupů do tohoto listu je uveden viz následující Tabulka 9.

Obecně k přesunům mezi položkami: při zadání případných přesunů je potřeba mít na paměti, že v případě využití nenulových faktorů „z“, existuje riziko, že dojde k (zakázané) podstatné změně smlouvy, např. ke změně přidělení rizik ve prospěch provozovatele. Toto riziko hrozí zejména tam, kde přesuny znamenají zvýšení položek s nenulovým faktorem „z“ na úkor položek bez faktoru „z“, resp. s nulovým faktorem „z“. Možné řešení v této situaci je vůbec nepoužívat možnost zadání přesunů a naopak výpočty provést podle původního zařazení nákladů. Toto řešení však vyžaduje vedení dvou účtů, jeden s původní strukturou kalkulačních položek, a jeden s novou strukturou. Alternativní řešení spočívá ve využití textu vzorového dodatku zveřejněného SFŽP, který posiluje institut přezkoumání opodstatněnosti tak, aby přesuny mezi položkami s nenulovými faktory „z“ nemohly vést ke znevýhodnění veřejného vlastníka.

V případě přesunů mezi položkami s nenulovými faktory „z“ anebo při uplatnění přesunů v případě využití investičního programu 1 (nové přípojky), je potřeba také počítat s drobnou nepřesností, která je způsobena tím, že cenové indexy *ex post* jsou počítány s využitím hodnot *ex ante* uvedených v Oddílu C tohoto listu. V případě využití investičního programu 1 (nové přípojky) je zapotřebí minimalizovat rozdíly mezi hodnotami *ex ante* a *ex post* znovuprognozováním počtu přípojek *ex ante* každý rok, což výše zmíněný vzorový dodatek umožňuje.

Obecně k odkladu účinnosti: V případě odkladu účinnosti ve smyslu odkladu zahájení provozování nově budovaného celku, je nutné konzultovat postup se SFŽP. Nelze jednoduše odklad promítnout do výše nájemného, objemů atd. bez této konzultace z důvodu následného nesouladu s monitorováním dodržení podmínek OPŽP *ex post*.

Tabulka 8: List „PV/OV doplněk“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
Oddíl A. Přesuny mezi položkami z důvodu dopadu vyhlášky MZe č. 48/2014 Sb.				
řádek 10-13, 15-17, 19-21	Přesuny mezi položkami	tis. Kč	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty přesunuté mezi kalkulačními položkami na základě nových pokynů ve vyhlášce MZe 48/2014 Sb. Hodnoty se zadávají neindexovaně k cenové úrovni výchozího roku. Správnou hodnotu lze určit s využitím odpovídajícího sloupce (<i>ex ante</i>) v listu „PV/OV <i>ex post</i> “, který zobrazuje hodnotu dané položky v běžných cenách po přesunu – a spolu s funkcí MS Excelu „Hledání řešení“ zpětně spočítat výši potřebného posunu.	Účetnictví Provozovatele, Vyhláška MZe č. 48/2014 Sb.

Tabulka 8: List „PV/OV doplněk“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
			<p>Např. pokud hodnoty v položkách 1.4 a 4.2a jsou 1 012 tis. Kč a 1 515 tis. Kč, a provozovatel potřebuje přesunout 500 tis. Kč v cenách 2015 z položky 1.4 do položky 4.2a, lze pomocí funkce „Hledání řešení“ vyhledat správnou hodnotu pro relevantní buňku v řádku 8 listu PV/OV doplněk.</p> <p><i>Pozor, je nutné přesun v každém roce nastavit zvlášť – přesun zadáný pro jeden rok nemá vliv na přesuny v budoucích letech! Pokud má být jednorázová změna od roku t, je potřeba zadat přesun jak pro rok t, tak i pro všechny následující léta.</i></p> <p>Řádek 20 se dopočítá tak, aby snížení režijních položek bylo ve stejné výši jako úhrn navýšení mezd a ostatních osobních nákladů (položek 3.1 a 3.2).</p> <p>Indexace přesunutých položek <i>ex ante</i> a <i>ex post</i> je podle původně nastavených indexů pro přesunuté částky – tak, aby úřední změna klasifikace nákladů neměla vliv na jejich celkovou výši.</p> <p>Tyto řádky jsou pro přesuny bez vazby na investiční program 1, tj. bez vazby na počet přípojek.</p>	
řádek 26-29, 31-33, 35-37	Přesuny mezi položkami na jednu přípojku	Kč na přípojku	Platí obdobně jako přesuny ve fixních nákladech dle předchozího řádku. Tyto přesuny na přípojku jsou násobeny předpokládaným počtem přípojek pro výpočty <i>ex ante</i> a skutečným počtem přípojek pro výpočty <i>ex post</i> .	Účetnictví Provozovatele, Vyhláška MZe č. 48/2014 Sb.
Oddíl B. Úpravy z důvodu Kvalifikovaných změn předpisů				
řádek 58-68	Úprava ve výši <i>ex ante</i> hodnot	tis. Kč	<p>Pokud jsou smluvně přijatelné důvody pro změny ve výši <i>ex ante</i> hodnot provozních nákladů, lze zde zadat tyto změny v podobě kladné nebo záporné částky u všech nepromítaných položek provozních nákladů. Hodnoty se zadávají obdobně jako v případě oddílu A, tj. v neindexovaných cenách výchozího roku, a lze postupovat obdobně při jejich určení.</p> <p><i>Pozor, opět je nutné přesun v každém roce nastavit zvlášť – přesun zadáný pro jeden rok nemá vliv na přesuny v budoucích letech! Pokud má dojít např. k navýšení správního režie ve výši 92 tis. Kč ročně (v neindexovaných cenách výchozího roku), je potřeba zadat tuto částku ve všech letech od relevantního roku dále.</i></p> <p>Lze využít možnost zadat hodnoty „<i>ex ante</i>“ k zohlednění Kvalifikovaných změn předpisů i v průběhu roku, a to formou vyrovnání do dalšího roku.</p>	Změny na základě smluvního mechanismu, typicky v reakci na změny v právních předpisech

Tabulka 8: List „PV/OV doplněk“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
Oddíl C. Podíly přesunutých položek (pro účely výpočtu indexů)				
řádek 73-81	Žádné	%	Jedná se pouze o dílčí výpočty k zajištění správné indexace přesunutých položek.	
Oddíl D. Odklad účinnosti				
E85	Rok účinnosti výpočtu cen	rok	<p>Pokud dochází k odkladu účinnosti výpočtu tak, aby první rok provozování podle Platebního mechanismu / finančních nástrojů OPŽP nebyl rok následující po Výchozím roce, a dochází k zahájení provozování k 1.1. daného roku, do této buňky se zadá rok, od kterého je výpočet účinný.</p> <p>Vyplnění této buňky povede k tomu, že vyrovnání z předchozích let jsou potlačená. Jedině je zapotřebí zadat průběh investičních výdajů pro správné určení regulační hodnoty majetku k začátku provozování.</p>	Provozní smlouva, koncesní dokumentace apod.
Oddíl E. Začátek a konec provozování v průběhu roku				
E89, E91	Den zahájení a ukončení provozu	DD.MM.RRRR	<p>Pokud provozní smlouvě buď plánovaně nebo nečekaně začíná nebo skončí jindy, než na rozhraní kalendářního roku, lze využít tuto funkci k výpočtu správných vyrovnání vč. Konečného vyrovnání na konci smlouvy, v souladu s Platebním mechanismem.</p> <p>Řádek 96 zobrazuje hodnotu parametru R, který vyjadřuje část roku, v kterém dochází k provozování.</p> <p>V souladu s Platebním mechanismem, je k zadání Odhadu a Skutečnosti v těchto letech, zapotřebí hodnoty za část roku (vč. objemů) dělit faktorem R tak, aby byly vyjádřené za celý rok. „Kontrolní výpočet údajů za část roku (běžné ceny)“ v řádcích 68 a dále zpětně přepočítává částky za relevantní část roku za účelem ověření jejich správnosti. Pozor, tato oblast není určena k zadávání hodnot (zadávají se v listech PV/OV ex post v přepočtené výši pro celý rok)!</p> <p>Tento výpočet platí pro všechny rozhodující proměnné (objemy, nájemné, provozní náklady), nikoliv pouze pro provozní náklady.</p>	Provozní smlouva, koncesní dokumentace apod.

2.3.7 PV/OV ex post

Tento list je určen k zaznamenávání skutečností s tím, jak postupuje čas. Postupná aktualizace údaje o Současném roku umožňuje odkrývání dalších sloupců k vyplnění. Vyplňují se pouze žluté (pro „Odhad“) a béžové (pro „Skutečnost“) sloupce – viz Barevná konvence (kap. 2.2) – tedy sloupce G,J,K,N.. atd. Sloupce s ex ante údaji jsou uváděny (převedené na běžné ceny) pouze pro informaci uživatele. Přehled vstupů do tohoto listu je uveden viz následující Tabulka 9.

Tabulka 9: List „PV/OV ex post“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
Oddíl A. Model				
řádek 8	Daň z příjmu právnických osob	tis. Kč	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele
řádek 9 (jen pro OV)	Objem vody odvedené	tis. m ³ /rok	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Provozní evidence
řádek 10	Úspěšnost výběru pohledávek	%	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“. Úspěšnost výběru pohledávek je třeba počítat jako: $1 - [(\text{finanční hodnota pohledávek konečně a definitivně odepsaných v daném roce za příslušnou smlouvu}) / (\text{úhrn vodného anebo stočného za příslušnou smlouvu})]$.	Účetnictví Provozovatele
Oddíl B. Provozní náklady				
řádky 17 až 27	Fixní náklady – Ex ante	tis. Kč	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty provozních nákladů zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“ a to za aktuální infrastrukturu jako celek. Upřesnění u položek Výrobní a Správní režie: „- bez odpisů“ resp. „(včetně odpisů)“ se mění v závislosti na provedené volbě v Modelu II (viz také informace v řádku 76 na listu PV/OV ex ante).	Účetnictví Provozovatele
řádek 29	Míra naplnění realizace obnovujících oprav	%	Tento údaj je klíčovým faktorem pro promítání fyzického naplnění (zrealizování) plánu „obnovujících“ oprav (viz vzorový text „Platební mechanismus“ čl.5.6). Vlastně se jedná o procentní vyjádření, do jaké míry ve fyzickém (nikoliv peněžním) vyjádření byly provedeny plánované opravy mající charakter obnovy, které byly stanoveny ex ante Vlastníkem.	Provozní evidence

Tabulka 9: List „PV/OV ex post“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 33	Objem celkem	tis. m ³ /rok	Jedná se o objem vody dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV), která slouží v jednotlivých letech k přepočtu nákladů dle objemu na jeden m ³ .	Provozní evidence
řádek 37 (jen pro PV)	Hodnota psí	číselná hodnota	Pouze pro PV. Uvádí poměr vody k realizaci k vodě dodané (číslo větší než jedna). Pomocí tohoto čísla pak dochází k přepočtu z nákladů na jeden m ³ dodané vody na náklady na jeden m ³ vody čerpané, vyrobené.	Provozní evidence
řádky 42 až 44	Náklady dle objemu s promítnutím – na m ³ vody čerpané, čištěné, vyrobené	Kč/ m ³	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty provozních nákladů zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele
řádky 47 až 49	Náklady dle objemu s promítnutím – celkem	tis. Kč	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty provozních nákladů zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele
řádek 52	Náklady dle objemu indexované – na m ³ vody čerpané, čištěné, vyrobené	Kč/ m ³	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty provozních nákladů zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele
řádek 55	Náklady dle objemu indexované – celkem	Kč/ m ³	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty provozních nákladů zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele
řádek 61	Počet nových přípojek celkem	číselná hodnota	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Provozní evidence
Oddíl C. Nová infrastruktura (následující popis platí pro jednotlivé investiční programy II., III. a IV.)				
K64, K84 a K104	Rok zavedení přístupu ex ante.	rok	Je třeba uvést vždy rok (obvykle rok po roce zkušebního provozu), ve kterém dojde k zafixování nákladů ex ante a indexovaných nákladů. Do tohoto roku budou náklady promítány plně do ceny.	Projekt. dokumentace / rozhodnutí Provozovatele
E66:E75, E86:E95 a E106:E115	Ex ante hodnoty po jejich zavedení	tis. Kč	Až dojde k rozhodnutí zafixovat provozní náklady nové infrastruktury (při dostatečné znalosti jejich nabývání), sem se uvedou hodnoty, které budou nadále pouze indexovány.	Strategie Provozovatele

Tabulka 9: List „PV/OV ex post“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
J66:AU75, J86:AU95 a J106:AU115	Fixní náklady s počátečním vyrovnaním	tis. Kč	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty provozních nákladů zjištěné u odpovídající infrastruktury (pouze za objekt) buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele
řádky 78, 98 a 118	Objem (II. až IV.)	tis. m ³ /rok	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat objemy vztažené pouze ke sledované (nové) infrastruktuře, a to buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“. Zadává se objem vody dodané (pro PV) / vyčištěné (pro OV).	Provozní evidence
E81, E 101 a E121	Ex ante hodnota po zavedení přístupu ex ante	Kč/ m ³	Zde se uvede hodnota, která se po zafixování provozních nákladů nové infrastruktury bude nadále již jen indexovat. Jedná se o náklady na jeden m ³ vody čerpané, čištěné, vyrobené.	Strategie Provozovatele
J81:AU81, J101:AU101 a J121:AU121	Náklady dle objemu indexované – na m ³ vody čerpané, čištěné, vyrobené	Kč/ m ³	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty provozních nákladů vztahující se pouze k danému objektu, zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Provozní evidence
Oddíl D. Pevná složka ceny				
řádky 126 až 133	Počet proměnných v kategorii	číselná hodnota	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“. Jedná se o „počty“ v jednotlivých kategoriích. Např. počet vodoměrů v dané kategorii (s určitou průtočností), počet přípojek s určitým průměrem apod.	Provozní evidence
řádek 136 (jen pro OV)	Objem (Odpadní vody z jiných zdrojů)	tis. m ³ /rok	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Provozní evidence
Oddíl E. Kalkulace				
řádek 142	Provozní odpisy přidělené do Správní režie	%	Je třeba do příslušných sloupců vložit vždy aktuální přidělení těchto odpisů Správní režii, tj. kolik procent provozních odpisů je správních. Dopočtem do 100% je v řádku 138 uveden podíl Výrobní režie. Musí se jednat o strukturu provozních odpisů přidělených konkrétní smlouvě.	Účetnictví Provozovatele
řádek 144	Finanční náklady	tis. Kč	V odpovídajících sloupcích je třeba vyplňovat hodnoty finančních nákladů zjištěné buď při „Vyrovnání dle odhadu“ nebo při „Vyrovnání dle skutečnosti“.	Účetnictví Provozovatele
řádek 146	Objem vody – domácnosti	tis. m ³ /rok	Údaje za domácnosti pro vodu dodanou (pro PV) a vodu odváděnou (pro OV).	Provozní evidence

Tabulka 9: List „PV/OV ex post“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 147 (jen pro PV)	Pitná nebo odpadní voda převzatá	tis. m ³ /rok	Položka v Kalkulaci na straně pitné vody.	Provozní evidence
řádek 147 (jen pro OV)	Voda srážková fakturovaná	tis. m ³ /rok	Položka v Kalkulaci na straně odpadní vody.	Provozní evidence
řádek 148 (jen pro OV)	Pitná nebo odpadní voda předaná	tis. m ³ /rok	Položka v Kalkulaci na straně odpadní vody.	Provozní evidence

2.3.8 PV/OV výpočty

Jak název listu napovídá, nejedná se o typický vstupní list. Přesto se zde tři buňky určené pro vstup nacházejí. K jejich využití dojde za zvláštní situace, a to pokud Nástroj II je aplikován na druhé nebo další období cenové fixace. Potom do těchto buněk je třeba vyplnit výsledky z předcházejícího období.

Jsou to:

S24 Vyrovnání dle skutečnosti (W_{t-1}) - Výchozího roku za ReHoK celkem.

R24 Vyrovnání dle skutečnosti (W_{t-1}) - roku předcházejícího roku Výchozímu za ReHoK celkem.

R23 Vyrovnání dle odhadu (C_t) - Výchozího roku za ReHoK celkem.

2.3.9 PV/OV Cena

Stejně jako u listu „výpočty“ jsou zde buňky pro vstup pouze z důvodu případného použití Nástroje II v navazujících obdobích cenové fixace. Pro tvorbu cen je využíváno jak aktuálního „odhadu“ tak „skutečnosti“ z roku předcházejícího. Tyto hodnoty pro první rok cenové fixace jsou k dispozici pouze v případě již navazujícího období.

Jsou to:

G5:G13 Vyrovnání dle skutečnosti (W_{t-1}) – Výchozího roku za položky uvedené ve sloupci **C**.

G29:G30 údaje týkající se Výchozího roku.

F37:F38 údaje relevantní pro úpravu Nově požadovaného příjmu v prvním roce aktuálního období cenové fixace.

G39 dělení úspor z Výchozího roku zahrnované do výpočtu ročního příjmu v druhém roce aktuálního období cenové fixace.

Dále se pak jedná o vstup za historickou cenu potřebný pro Kalkulaci:

F46 Cena ve Výchozím roce vyjádřená v běžných cenách.

Od řádku 78 dále je (nově od verze II.0.10 a dále) zobrazen výpočet Konečného vyrovnání mezi smluvními stranami na konci smlouvy. V řádku 78 lze vybrat, zda Konečné vyrovnání má být spočítáno bez úročení nebo včetně (záleží na smluvním ujednání – v dosavadních Platebních mechanismech je Konečné vyrovnání bez úročení, v nových je to včetně).

2.3.10 Kalkulace

Na tomto listě jsou výstupy z Nástroje II transformovány do podoby standardní kalkulace cen pro vodné a stočné dle metodiky MZe. Skutečnost za uplynulý rok xxxx je pevně dána dle vstupů na ex post listech a je neměnná (skutečnost je jen jedna). Na rozdíl od předchozích verzí Nástroje II, kalkulace na rok xxxx+1 není „navržena“ na základě původní prognózy Modelu upravené o vyrovnání z předchozích let, nýbrž reflektuje hodnoty ex ante (které mohou být předmětem až každoročního přeprognózování). Vyrovnání je v položce „6. Finanční náklady“ (pokud je v prospěch provozovatele), případně v položce „7. Finanční výnosy“ (pokud je v prospěch vlastníka).

Tento postup sestavení kalkulace však nemusí být vždy vhodný, zejména v letech vzdálenějších Výchozímu roku v absenci každoročního přeprognózování, a mohou pochopitelně nastat objektivní příčiny, ze kterých původní prognóza bude nereálná. Proto **je možné vybrané prvky kalkulace** (označené světle šedou barvou) **uživatelsky přepsat** a sestavit tak kalkulaci (její strukturu) věcně správně. Měnit lze prakticky všechny nákladové položky (kromě nájemného, které je dané pevně Modelem) i předpokládané objemy. Co nelze měnit, je výsledná cena, která je klíčovým výstupem výpočtů Nástroje II (vyrovnání). Zpřesnění jednotlivých složek kalkulace ze

strany provozovatele pak vede k reálnějšímu vyčíslení kalkulačního zisku, který je rozdílovou položkou mezi příjmem provozovatele (určeným pevně danou cenou) a upravenými úplnými vlastními náklady.

Vrátit se zpět k hodnotám „navrženým“ samotným Nástrojem II je možné pomocí tlačítka „Aktualizovat“ umístěném vpravo nahoře ve sloupci J. Jeho využití může být vhodné zejména při změně roku, na který je kalkulace sestavována.

Skrytý list „Kalkulace pro část roku“ lze zobrazit v případě potřeby, pokud provozní smlouva začíná nebo končí v průběhu roku.

3 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Příklady různých proměnných relevantních pro cenotvorbu dle jejich ovlivnitelnosti	7
Tabulka 2: Listy Nástroje II	21
Tabulka 3: List „Vstupy ex ante“	24
Tabulka 4: List „Vstupy ex post“	28
Tabulka 5: List „Investiční náklady“	32
Tabulka 6: List „PV/OV ex ante“	34
Tabulka 7: List „PV/OV doplněk“	39
Tabulka 7: List „PV/OV ex post“	42

PŘÍLOHA: SMLUVNÍ TEXT PLATEBNÍHO MECHANISMU